

Arkitektprogrammet

verksamhet vid utbildningsnämnden för arkitektur

LUNDS TEKNISKA
HÖGSKOLA
Lunds universitet

.03

Innehåll

Förord	5
Om arkitektprogrammet	
Utbildningsnämnden	7
Arkitektprovet	13
Introduktionsvecka	14
ASAE03	15
Statistik och genomströmning	19
Studievägledning	20
Arkitektprogrammet - översikt och innehåll	21
Kurser vid arkitektprogrammet 2003	27
Vårterminen	28
Höstterminen	52
Examensarbeten, urval	73

Verksamhetsberättelse för arkitektprogrammet 2003

Tryck: XXXX 2004

Papper: XXXXX

Typsnitt: Frutiger 45 Light samt AGaramond

Grafisk formgivning och foto där ej annat anges: M.Hedberg

Copyright: Arkitektprogrammet, LTH 2004

Kursspecifikt bildmaterial då ej annat anges från respektive kursansvarig

Förord

Arkitektprogrammet vid LTH har funnits i snart 40 år. Att mycket skett under dessa år är lätt att konstatera; allt från nedläggningshot och räddning i sista sekund på 80-talet till omläggningar och omorganisationer av utbildningen för att bättre passa vad som upplevs vara dagens behov.

Utbildningsnämnden är idag det organ som på delegation från LTHs styrelse svarar för planering och uppföljning av arkitektprogrammet. Arkitektutbildningen, all verksamheten i form av kurser, bedrivs av huvudsakligen två institutioner på uppdrag av utbildningsnämnden; Institutionen för arkitektur samt Institutionen för byggande och arkitektur.

När jag av utbildningsnämnden för arkitektur fick uppdraget att sätta samman en verksamhetsberättelse för nämndens arbete med arkitektprogrammet det gångna året såg jag en möjlighet - en chans att titta brett på utbildningen med utgångspunkt i nämndens övergripande arbete kombinerat med ambitionen att försöka återge mångfalden i kursutbudet så som det såg ut 2003.

Samtidigt hade (och har!) jag en förhoppning om att det arbete som nu finns dokumenterat kan bidra till en ökad insikt, hos lärare och personal såväl som hos studenter, om den enorma variation och ambition som finns inom programmet. Det är inte alltid lätt att i en arbetstyngd situation lyfta blicken och förstå, än mindre uppskatta, det arbete som sker omkring oss alla. Kanske är det dessutom nu, mitt i det systemskifte som vi faktiskt befinner oss i med ett nytt utbildningsprogram som successivt genomförs, som behovet av att se vad andra gör omkring oss är som störst.

I arbetet med att sammanställa denna beskrivning har jag naturligtvis inte varit ensam - kursansvariga och alla andra som skickat in både bilder och beskrivningar av deras arbete inom utbildningen, jag vill tacka er!

Mattias Hedberg
Utbildningsledare A

Skisser från kursen "Shelter - om begreppet Tak över huvudet"

UTBILDNINGSNÄMNDENS LEDAMÖTER

2003-01-01 till 2005-12-31

Ordinarie ledamöter:

Ordförande: Abelardo Gonzalez, Inst f arkitektur
 Thomas Hellquist, Inst f arkitektur
 Lars Reuterswärd, Inst f arkitektur (tjänstledig från maj 2003)
 Kerstin Barup, Inst f byggande och arkitektur
 Sven Thelandersson, Institutionen för bygg- och miljöteknologi
 Gruppuppseant lärare:
 Bernt Nilsson, Inst f arkitektur

Ordinarie ledamöter, näringslivsrepresentanter:

Klas Brunnberg, FOJAB arkitekter
 Tiina Sarap, (Tyréns) SLU Alnarp
 Gruppuppseant näringslivsrepresentanter:
 Caroline Dahl, Helsingborgs stadsbyggnadskontor

Studentrepresentanter 2003 tom 2003-06-30:

Ordinarie: David Andréen
 Ordinarie: Marcus Hultberg

Suppleant 1: Annika Jilken

Suppleant 2: Markus Runesson
 Suppleant 3: Fredrik Garpenfelt
 Suppleant 4: Lisa Deurell
 Studentrepresentanter 2003 from 2003-07-01:
 Ordinarie: Anna Klara Lundberg
 Ordinarie: Marcus Hultberg
 Suppleant 1: Marcus Runesson
 Suppleant 2: David Andréen
 Suppleant 3: Tobias Gagner
 Suppleant 4: Viveka Nylén

Föredragande i utbildningsnämnden:

Utbildningsplanerare Åsa Nilsson (tillträde 2003-01-07)
 Utbildningsledare Mattias Hedberg (tillträde 2003-04-01)
 Utbildningsledare Tomas Tagil (endast internationella student-
 ärenden)

Utbildningsnämnden för arkitektur

Att sammanfatta ett års nämndverksamhet vid arkitektprogrammet, LTH, är en utmaning!

Utbildningen som sådan har sedan några år tillbaka genomgått den kanske största förändringen sedan 1964, då den dåvarande sektionen för arkitektur grundades vid LTH och de första studenterna började fylla A-husets lokaler. Mycket har hänt sedan dess, både inom husets väggar och i samhället utanför, som successivt påverkat utbildningens sammansättning och mål.

År 2003 utgör inget undantag; arbetet med att förbättra och anpassa utbildningen till olika aktörers behov och önskemål har fortsatt och kanske snarare varit särskilt intensivt då utbildningen just nu befinner sig i ett systemskifte där den "gamla" arkitektutbildningen stegvis, årskull efter årskull, ersätts med det nya programmet. Detta skifte inleddes hösten

2001, vilket innebär att nya årskurs 3 för första gången genomfördes med början hösten 2003.

Vad det gäller utbildningsnämndens sammansättning skedde den största förändringen redan den 1 januari 2003 då den nya mandatperioden på 3 år började gälla. Samtliga utbildningsnämnder inom LTH väljs vid samma tillfälle och med samma mandatperiod. Som ordförande för arkitektur valdes Abelardo Gonzalez som öppnade årets första möte den 12 februari med utbildningsplanerare Anders Kärrman som sekreterare.

Anders Kärrmans roll som sekreterare i nämnden och utbildningsplanerare för arkitektprogrammet togs under mars månad över av Åsa Nilsson.

Mats Hultman avsåg sig under mars 2003 sitt uppdrag som utbildningsledare som sedan den 1 april istället är Mattias Hedberg.

Under året har deltagandet varit mycket högt i utbildningsnämnden – endast ett fåtal ledamöter har varit frånvarande vid enstaka tillfällen, vilket i allmänhet borgat för en bred diskussion och god förankring i alla viktiga beslut, där programmet övergripande utformning, innehåll och planering, inte minst den praktiska, naturligtvis varit en av huvudpunkterna. Förenklat kan nämndens arbete under sitt första år sägas ha präglats av ett par olika, men tids- och resurskrävande, händelser under året; inhämtande av kursförslag för 2004 från institutionerna och revideringen av höstterminen för årskurs 3 under våren samt arbetet med att slutligt välja kurser och fatta beslut kring budget för kursutbudet 2004, vilket skedde under hösten. Parallellt har naturligtvis många andra frågor kommit upp och behandlats under året; några av dem finns mer ingående beskrivna på följande sidor.

Vild från projektet Kreativ Tävlning: Pilkington Glasshouse Competition (tredjepris av Daniel Ferdman resp hedersnämmande av Henrik Lous)

Programförklaring

Den nya utbildningsnämnden för arkitektur i sin roll som beställare av utbildning av institutionerna påbörjade sitt arbete tidigt under 2003 med att formulera ett program för utbildningsnämndens arbete. Med detta som komplement till den befintliga utbildningsplanen för den nya arkitektutbildningen är syftet att använda programmet som en utgångspunkt i arbetet med att aktivt formulera och ställa krav på hur utbildningens sammansättning bör se ut.

Programmet, daterat den 27 januari 2003 och ursprungligen sammanställt av Abelardo Gonzalez, föreslår att nämndens arbete under den kommande perioden inriktas på:

- Att skapa en stark profil inom arkitektutbildningen där utbildningen baseras på de projekt som HSV pekat ut som profilstarka i den utvärdering som genomfördes 1999.
- Att skapa ett dynamiskt arbete inom utbildningsnämnden där fokus inte ligger på byråkrati och administration utan istället inriktar sig på de kvalitativa och pedagogiska sidorna av utbildningen.
- Att skapa en stark profil för en internationellt slagkraftig arkitekturskola där arkitekturen sätts i centrum. Härigenom skapas goda förutsättningar för såväl utresande som inkommande utbytesstudenter.
- Att skapa utrymme i utbildningsnämnden för en seriös diskussion kring utbildningens mål och framtid.
- Att fortsätta med ateljéundervisningen i årskurs 1 och 2 med utgångspunkt i samma upplägg som varit gällande ht2002/vt2003.
- Att definiera kursplan för årskurs 3 med anledning av

den framtida, eventuella möjligheten för studenter att ta delexamen efter tredje årskursen. Arbetet föreslås att under den närmaste tiden koncentreras på utveckling av kursplan för årskurs 3, 4 och 5.

- Att skapa bättre kontakt mellan utbildningsnämnden, lärare och studenter.
- Att skapa kontaktyta med nyligen utbildade/examinerade arkitekter för att ta tillvara deras nyvunna erfarenheter från arbetet som professionella arkitekter.
- Att minst en gång per år organisera ett internationellt arkitekturforum för att dryfta frågor kring arkitektur och pedagogik.
- Att påbörja en utredning med målsättning att bygga upp en interiörarkitektutbildning som initialt drivs tillsammans med ateljéundervisningen i årskurs 1 och 2. Denna utbildning skulle samtidigt syfta till att öka samarbetet

mellan arkitektutbildningen och industridesignutbildningen.

- Att upprätta kontakt med andra högskolor inom och utom Sverige samt att förbättra samarbetet med de högskolor vi redan har kontakt med, exempelvis utbildningen för fysisk planering i Karlskrona samt landskapsarkitektutbildningen i Alnarp.

Vid den gemensamma avsparken för nämndledamöter som genomfördes i LTHs regi den 17 januari pekades ytterligare ett antal faktorer ut som var avgörande för LTHs framtid, nämligen:

- Ökad internationalisering
- Behovet av bredd i utbildningsprogrammen
- Införandet av tvånivåsystem för examina
- Ökad examinationsfrekvens

*modellbild från den internationella workshop som hölls för årskurs 3
(workshop med Bijan Youssefzadeh)*

Höstterminen årskurs 3

Den ny tillträdde nämnden ansåg i samband med påbörjandet av sitt uppdrag att planeringen för höstterminen i årskurs 3 som skulle komma att genomföras för första gången under 2003 enligt det nya programmet behövde förändras, huvudsakligen till sin struktur, för att bland annat möjliggöra en ökad valfrihet för studenterna.

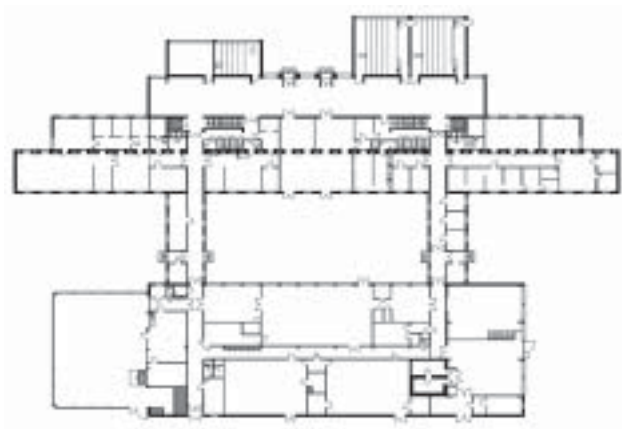
Efter omfattande diskussioner och utredning enades en majoritet av nämndens ledamöter kring ett förslag som man anser principiellt följer ursprungsidén som innebar en viss introduktion under hösten i årskurs 3 till fördjupningsutbildningarna i årskurs 4. På bekostnad av introduktionsmomentet kom nu istället två parallella studio med fokus på staden att genomföras. Vad det gäller innehåll och examinationskrav ställdes höga krav på samordning för att garantera att oavsett vad

studenten väljer att följa garanteras vissa grundkunskaper. Samtidigt, genom att införa detta valbara moment finns nu möjlighet att justera antalet studios i framtiden.

Att på kort tid genomföra en så pass omfattande förändring kräver stora mängder information till alla berörda parter; inte minst planeringsresurser. Detta gjorde att en stor del av nämndens arbete under våren kom att fokuseras på förändringen av höstterminen i årskurs 3, vilket till slut resulterade i att årskurs 3 kunde genomföras enligt nämndens beslut med lyckat resultat, om än med vissa planeringsmässiga barnsjukdomar.

Avslutningsvis kan det konstateras att planeringen av årskurs 3, både höst och vår, successivt har lett till en ökad koordination mellan årskurs 3 och 4 för att genom detta öka studenternas valfrihet och möjlighet att komplettera eventuella oavslutade kurser, vilket det finns ett stort, praktiskt behov för.

Arbetsgrupp examensarbete

I samband med genomförandet av den nya utbildningsplanen har vid ett flertal tillfällen frågan kring hur man ska hantera framtidens examensarbeten kommit upp. Frågan gäller både de praktiska och innehållsmässiga förutsättningarna kring studenternas examensarbeten och hur detta får bästa publika genomslagskraft och bedömning i förhållande till vilka resurser som läggs ner.

Frageställningen är naturligtvis också relevant i ljuset av att flera skolor (KTH i Sverige) har genomfört en långtgående samordning av examensarbeten, på gott och ont.

Utbildningsnämnden har under 2003 beslutat att tillsätta en arbetsgrupp för att utreda möjligheter och eventuella problem vid förändringar för genomförande av examensarbete. Följande personer ingår i arbetsgruppen:

Tiina Sarap (Ordf/sekr, sammankallande)

Johan Rådberg

Kerstin Barup

Bernt Nilsson

Jenny Palm (studentrepresentant)

Arbetsgruppens uppgift är att ta fram en genomförbar, praktiskt rekommendation för hur hanteringen av examensarbeten bör ske inom ramarna för den nya utbildningsplanen. Rekommendationen kommer att läggas fram för beslut i nämnden under 2004.

De frågeställningar som utreds är hur man på ett praktiskt och ekonomiskt sätt garanterar både en god genomströmning av studenter samtidigt som examensarbetet håller en hög nivå. Arbetsgruppen kommer i samband med detta bland annat fundera kring

- Tillämpning av gemensamma tvingande tidsperioder för examination samt i så fall antal lämpliga tidsperioder per år. (1-4 ggr?)
- Samordningsvinster/förluster, ekonomiska såväl som innehållsmässiga, av anlitande av extern jury för slutbedömning?
- Extern annonsering/utställning? (Publik genomslagskraft och garant för hög nivå?)
- Administrativa rutiner och resursbehov i förhållande till ovan?

*Workshop i ateljéundervisningen, Land Art -03:
"Ramverk - en utblick en inblick"*

Arbetsgrupp frivillig förlängning

Utbildningsnämnden beslutade under hösten 2003 att till-sätta en arbetsgrupp för att närmare utreda möjligheter och eventuella problem vid genomförandet av en frivillig/valbar termin omfattande 20 poäng arbetsplatsförlagd utbildning utöver det ordinarie arkitektprogrammet om 180 poäng. Denna frivilliga förlängning kommer i första hand erbjudas på försök under 2005-07 för studenter antagna hösten 2001-03 då möjligheten till frivillig förlängning funnits inskriven i utbildningsplanen.

Nämndens mål med den frivilliga förlängningen är bland annat:

- Tydligare förankring av utbildningen gentemot arbetsmarknaden i ett europeiskt perspektiv
- Högre kunskap om verktyg och förutsättningar inom

näringslivet bland nytexaminerade studenter

Studenten bereds mer tid för mognad innan och i samband med avslutande examen.

Harmonisering av arkitektutbildningen gentemot Bologna-modellen genom att med praktiktermin etablera en 200-poängs arkitektutbildning.

Skapa bredd i praktikurvalet.

Följande personer ingår i arbetsgruppen:

Caroline Dahl (Ordf/sekr, sammankallande)

Kerstin Barup

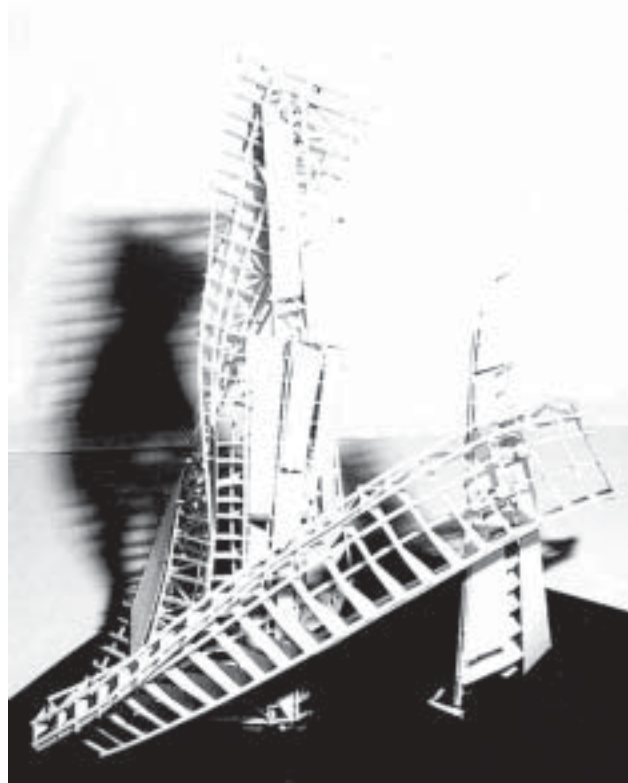
Mattias Hedberg

David Andréen, studentrepresentant

Arbetsgruppen kommer på nämndens uppdrag att utreda hur man på bästa sätt uppfyller målsättningar enligt ovan på ett ekonomiskt och praktiskt sätt. Nämnden förväntas fatta be-

slut om detta under våren/sommaren 2004. De förutsättningar som i dagsläget utreds närmare är:

- Utformning av avtal mellan praktikgivare, utbildningen och studenten
- Ansvar för att hitta praktikplatser
- Kravställande och uppföljning av praktik
- Annonsering efter intresserade praktikgivare inom europa; marknadsföring av utbildningen/studenterna
- Ev. särskiljande av 180-poängs- respektive 200-poängs arkitektutbildning i examensbevis
- Förankring av och krav på administrativt system som stödjer ovan

Information

En fråga som utbildningsnämnden arbetat aktivt med under året har varit informationsspridning inom programmet; både mellan lärare/studenter och som planeringsunderlag för kurser.

Konkret har detta bland mynnat ut i att samtliga arkitektstudenter i årskurs 1, 2 och 3 idag har STIL-adresser, dvs. e-postadresser som hanteras centralt inom universitetet och som tilldelas alla studenter inom Lunds universitet. Alla studenter har fått information om hur man använder sin Stiladress, som

även finns inlagd i LADOK systemet så att alla kursadministratörer kan ta ut rätt adress.

Tillgången till en Stiladress är också förutsättningen för att man som student ska kunna utnyttja KA-systemet för att registrera sina kursval, vilket från och med hösten 2003 krävs för samtliga kurser inom programmet, även obligatoriska kurser. Detta system har använts under flera år inom LTH, men bara för valbara kurser och i viss omfattning på arkitektprogrammet vilket gjort systemet opålitligt. Med krav på att alla studenter ska välja de kurser man planerar delta i underlättas successivt planeringen för de kursansvariga som kan dimensionera resurser på rätt sätt.

Avslutningsvis beslutade nämnden att återuppliva det gamla Veckobladet med start 2004, vilket förhoppningsvis inte undgått någon. Veckobladet är nu dessutom både "fysiskt" och digitalt och förhoppningen är att alla aktivt bidrar med innehåll för att bibehålla denna gemensamma informationskälla.

Antagning till senare årskurs

Varje år söker sig ett antal olika studenter som redan påbörjat en arkitektutbildning på annan ort till LTH med förhoppningen att kunna fortsätta och avsluta sina studier här. Det kan röra sig om allt från studenter från KTH eller Chalmers till studenter som läst på helt annan plats i världen. Under förutsättning att studenten har grundläggande svensk gymnasiebehörighet finns ibland möjlighet att påbörja studier vid arkitektprogrammet, LTH. Tillgången och antagningen styrs till stor del av hur hög belastningen på utbildningen är av redan antagna studenter – under 2003 fanns en bra bit över 350 terminsregistrerade studenter på programmet, att jämföra med de planerade 270 platserna. Av denna anledning kunde endast 5 av de ca 25 sökande till olika årskurser antas, med uppenbar risk för att ännu färre kommer att kunna antas nästa år.

Utbytesstudier

Arkitektprogrammet har under flera år varit mycket aktiva i etablerandet av partnerskap och studentutbyte med olika internationella arkitektutbildningar över hela världen. Traditionellt har det funnits möjlighet för studenter i årskurs 3 och 4 att under en eller två terminer studera arkitektur vid någon

annan arkitektutbildning, ett faktum som varit mycket attraktivt och som även utnyttjats flitigt. Att de olika utbytesmöjligheterna varit attraktiva även för inkommande studenter är också ett faktum, där ett stort antal utländska studenter följt projektundervisningen i det gamla programmet och antalet inresande och utresande har i stort varit i balans.

I samband med införandet av det nya arkitektprogrammet och dess successiva anpassning till bolognamodellen kommer i framtiden utbytesstudier huvudsakligen att ske inom årskurs 4, då det är lämpligt och enkelt för studenter vid LTH att byta en termin eller ett år mot studier på annan plats. Samtidigt har man arbetat aktivt för att bibehålla både bredd och attraktionskraft i nya årskurs 4 för att kunna erbjuda inkommande studenter en bra utbildning av internationell klass.

Under en övergångsperiod, främst hösten 2003 och våren 2004 har man kunnat se en, troligen temporär, obalans mellan ut- och inresande: nettoöverskottet har varit cirka 30 studenter, huvudsakligen av den anledningen att utresande studenter nästan uteslutande kommer från årskurs 4 istället för både årskurs 3 och 4. När den nya programmet är fullt utbyggt förväntas balansen sakta återställas.

Ersättning av nedlagda kurser

För studenter som antagits till arkitektprogrammet hösten 2000 eller tidigare är 2004 det sista året då det kommer att vara möjligt att komplettera numera nedlagda kurser som getts som en del i "gamla" arkitektprogrammet. Flertalet omentor ges för sista gången.

För att ändå leva upp till LTHs policy att det ska vara möjligt att ta ut sin examen upp till 10 år efter att man som student påbörjat sin utbildning påbörjades redan 2003 arbetet med att stegvis hitta bra lösningar för hur man kan ersätta respektive kurs. Många kurser går naturligtvis att ersätta inom ramar för det nya programmet, men ett antal, huvudsakligen de "gamla" självständiga teknikkurserna, kan vara svårare att ersätta inom programmet då denna del av undervisningen nu är integrerad i ateljéundervisningen i årskurs ett och två.

Några av arkitektproven vid jurybedömningen i Stockholm sommaren 2003. (Foto: H.Ernerfelt, KTH-A)

Arkitektprovet

Arkitektprovet, som infördes år 1987, är ett speciellt prov som är gemensamt för de tre svenska arkitekturskolorna. En viss del (f.n upp till 50% för Chalmers och KTH samt 1/3 för LTH) av utbildningsplatserna vid arkitektutbildningen får tillämnas genom Arkitektprovet. Provet består av en hemuppgift och en eller två provdagar i juni, för dem som går vidare till nästa omgång. Alla som söker till arkitektutbildningen via VHS får delta.

Även om arkitektprovet är gemensamt för de tre arkitektskolorna är det varje år en av skolorna som ansvarar för genomförandet av själva provet. Under 2003 var det KTH som hade ansvaret, vilket bland annat innebar att den slutliga jurybedömningen skedde i Stockholm.

Nytt för 2003 var att man som sökande hade möjlighet att sköta registrering av att man ville delta via en ny hemsida,

www.arkitektprovet.nu, vilket underlättade den administrativa hanteringen av alla inskickade prov avsevärt genom att ha tillgång till redan kompletta listor. Vad som däremot upptog mycket tid, framför allt för LTH, är det faktum att man inte tillämpar samma antagningsandel för samtliga arkitektutbildningar, där KTH och Chalmers använder högskoleprovet som ett sekundärt kriterium för rangordning av likvärdiga prov. Detta sker inte för LTH. Efter genomförd jurybedömning och rangordning av genomförda prov visade sig rangordningen dock vara möjlig att lösa på ett förhållandevis enkelt sätt trots allt.

I ett större perspektiv kan konstateras att arkitektprovet verkar locka fler och fler sökande varje år – nu återstår att se hur trenden håller i sig för 2004!

Antal genomförda hemuppgifter:

2001: 580 st (316 gick vidare till provdagarna)

2002: 742 st (374 gick vidare till provdagarna)

2003: 776 st (396 gick vidare till provdagarna)

Statistik 2003

Inskickade hemuppgifter som bedömts på respektive skola:

LTH: 171 st

KTH: 338 st

Chalmers: 267 st

Antal genomförda arkitektprov på resp. skola (Totalt: 377st):

LTH: 99 st

KTH: 161 st

Chalmers: 117 st

Introduktionsvecka för årskurs 1

Att som nybliven arkitektstudent komma till Lund och LTH är för de allra flesta ett stort steg med många nya saker att hålla reda på och lära sig och inte minst massor av nya personer, lärare såväl som kurskamrater, att lära känna.

För att ge de nyblivna studenterna en bra start i studentlivet och förbereda för de kommande studierna anordnas varje år en introduktionsvecka över hela LTH – hur mycket respektive program vill delta i de LTH-gemensamma aktiviteterna varierar. Under 2003 genomfördes introduktionen under ledning av utbildningsledaren tillsammans med studenter från huvudsakligen årskurs 2 som även fungerade som faddrar. Studenterna Anna Klara Lundberg och Jens Persson skötte mycket av samordningen av de mer studentspecifika aktiviteterna.

En nyhet för detta år var att även arkitektstudenterna fick ta del av det LTH-gemensamma välkomstmaterialet i form av ett gemensamt utskick innan terminsstart.

Måndagen den 25 augusti

9:15-12:00 Hälsningsanförande av Rektor i Kårhusets aula samt upprop med välkomnande till arkitektutbildningen i A-huset.

12:15 Indelning i faddergrupper för gruppvis arkitekturvandring i Lund.

16:15 – 20:00 Bar och Café på arkitektskolan

Tisdagen den 26 augusti

9.15 Strandens Arkitektur; lekfull workshop under ledning av faddrarna i Skanör

kväll Filmvisning i A-huset

Onsdagen den 27 augusti

9:15 – 11:00 Indelning i ateljéer och presentation av ateljéföreståndarna.

11:15-15:00 Fotografering av alla elever samt kort introduktion av studentdatorsalar inklusive kort rundvandring på arkitektskolan.

kväll Fest på studentnation

Torsdagen den 28 augusti

10:15 – 12:00 Föreläsning: Arkitekten, Universitetet och Staden.

prof. Thomas Hellquist föreläser i universitetshusets aula.

Fredagen den 29 augusti

9:15 – 16:00 Aktiviteter inom respektive ateljé under ledning av ateljéföreståndarna.

kväll Studentafton på arkitektskolan. Tema: Cirkus!

Peter Cook tillsammans med Morten Lund under den internationella workshoppen för årskurs 3 som avslutades med ASAE03

ASAE03 Annual Symposium for Architecture and Education 2003

As part of the reform of the LTH architectural education a two-day programme of the ASAE03 was executed the 6-7 of September 2003. The ASAE03 is an annual, international event partly designed to be an integrated part of the education for the third year students but also addressing a much broader audience of local as well as international architects, teachers as well as practitioners, in the discussion about architectural education in a wide, international context.

The two-day programme consists of both workshops, student exhibitions and lectures where the panel debate, being one of the main activities, form the basis for an annual open arena with the purpose of finding and discussing possible ways of revitalizing the methods, aims and perspective of the education. New ideas along with new alliances might be the way to create a competitive and qualitative education at the LTH.

The founder of the ASAE03, Prof. Abelardo Gonzalez, opened the panel debate by expressing some of the visions for the new educational programme at LTH and the theme for the ASAE03, concluded in the words "experiment and excellence". Abelardo claims that in order to form a strong, competitive education the education in itself must attract external experts refreshing and strengthening the internal experience. Having a will to experiment, which reinforces the search for new knowledge within architecture, can only do this. However a basic knowledge about materials, constructions and technical systems will always be a requirement in order to educate architects that can strengthen the role of the profession.

Moderator Morten Lund also introduced the members of the panel to the task of the day; to reflect upon how to create an internationally competitive architectural education, no

financial or geographical limits given. What factors are included in such an education, both on an individual level and in the architectural context?

In order set the scene, the international members of the panel were given a few minutes each to introduce their personal background and to explain about their respective architectural universities when it comes to core-values, identity, and aim.

Svein Tnsager, representing the Aarhus school of architecture, explains that his primary wish when entering the first year of the architectural education was to design buildings. Coming in contact with architectural theories of different kinds during his first years however changed his perspective and focused his interest towards the borderline between architecture and corresponding sciences, both of technical and social kind. 20 years of teaching architecture has lead him to focus on the

relations between social, cultural and experimental components of architecture.

In Aarhus the methods of teaching architecture structurally follow the Bologna model with a strong thematic model in the first two years; all students work the entire year with a theme, for example "assemblage" or "Body, Mind Technology". Efforts are made to, at all times, keep all aspects of a problem together, always look at things as a whole, not divide the subject into smaller parts without relation. The ateliers are a result of this philosophy, where the fact that the students do not make houses; they make models of houses, is emphasised.

Prof. Bijan Youssefzadeh, representing the University of Texas, explains about the different educational systems in the United States, where urban design often is separated from architectural design. Usually the education consists of 10 semesters, where 2 are reserved for the thesis. Bijan mentions a few central factors for a high-quality architectural education, where one factor might be the library; the bank of images and knowledge where teachers and students have shared access and is encouraged to use it. Also the combination of drawings, images and the model making is central to create a physical interest and knowledge about materials and constructions. Precision and detailing is emphasised.

According to Bijan the combination of theory and practice forms the necessary foundation for a good architect; the theoretical idea trigger the search for technology and constructions. Also the will to experiment may start the search for traditions. Architectural educations that take a starting point in existing technical methods will not promote the will to experiment, but the technical knowledge must be available.

Prof. Peter Cook, Bartlett school, London, explains that he at an early age of 16 entered an art school; a very traditional way of teaching was used providing the students with different illustration techniques, that he still today use in his projects; the lack of creativity at least gave him some of the tools to express himself at a later stage when entering the AA

of London. An experimental education took a starting point and when finished as a student he continued engaging as guest professor, initially at the AA but soon with connections all over the world.

In an international perspective Peter Cook claims there are three major factors for a successful architectural education; Enthusiasm, Competition and Confrontation. Absolutely necessary for an architect is the strong connection to the practical reality; "Theory has interfered too much with practice for the last twenty years" he claims, even though he agrees that theory may develop the skill of an architect under the condition it is strongly linked to practice.

In terms of creating an internationally competitive architectural education Peter Cook claims the students must be willing to fight their way to the top; "the nanny-system claiming everybody can be an architect create crappy architects in the end". This requires the teachers to be strong individuals with an urge to trigger the best in a student using any teaching methods; playing bored, angry or pleased during the critique just to create a reaction and stress the student to improve his or her project.

Finally, Peter Cook summarizes the possibilities of any architectural education to become internationally competitive with the two factors of attitude (of the teachers and students) and the geographical position where the surrounding activities and resources are of vital need to create a network with the education in the node, using both internal and external experts and resources.

The Debate

The moderator Märten Lund started out by introducing the members of the panel; professor and practicing architect Peter Cook, Bartlett in London, professor and practicing architect Svein Tønsager, Aarhus in Denmark, professor and practicing architect Bijan Youssefzadeh, Arlington Texas, landscape architect Tiina Saarup, Alnarp in Sweden, professor Tomas

Hellqvist, Lund and professor Nat Chard, Copenhagen in Denmark.

Märten Lund addressed two keyword, experiment and excellence, to the panel and the audience as a starting point for reflecting about an ideal architectural education. The text below summarizes the following debate.

New ways of teaching

One important question was initially raised by Prof Peter Cook and dealt with how to get the most interesting people to teach. He also pointed out an ongoing tendency to standardize and unify education and schools. A new and progressive education would be to bring offices into the school. Tiina Sarup urged schools to create a situation where both students and teachers are attracted. This situation may be demanding a feeling of excellence. She also pointed out that the universities could play a part in becoming a laboratory for architects in practice and that there is a need for teachers with experience of practicing architecture. One idea on how to success in bringing professionals into teaching was to evolve a regional approach where different schools could network and co-exist with offices. This though, demands a high quality regional transportation system of the kind that is presently evolving within the Öresund-area.

The notion of excellence

The discussion in regards to the concept "excellence" came to deal with the necessity of excellence. Some of the members of the panel argue that it is crucial to create a notion of excellence within the framework of the education, among other thing, to be able to attract teachers. Others meant that it was doubtful to strive for excellence. Finally, the panel stated that excellence as a concept does not necessarily mean that you know all, rather that the important task of the education is to train the student to see possibilities, and that being experimental is a way of striving for excellence.

Conventions or experiments

The growing interest in teaching experimental architecture was ascribed to the fact that today there are possibilities to conduct and construct experimental architecture that were not possible not long ago. Prof. Abelardo Gonzalez addressed the crucial challenge of balanceing traditional and experimental elements. Experimental education demands a lot from the teacher. Though the methods are conventional like models, drawings and sketching the result from the process is not. Prof Bijan Youssefzadeh pointed out that experimental way of teaching is not a predetermined process and that experiment cannot be arbitrary. It was also said that experiment is a way of creating space enough for students to find their own individual statements. This require the student to have confidence and courage, which hopefully can evolve from a bound of trust between the teacher and the student.

Prof Svein Tønsager argued not to separate experiment from the daily work by introducing specific experimental studios. Some meant that on one hand, experiments are needed to create creativity, and on the other hand, experiments exclude more conventional parts of the school. Prof Peter Cook meant that it is not a problem to exclude some. On the contrary you may never know everything, but it is important that everything exists. Thomas Hellqvist argued that it is important to bring personal experiment into a public arena so that other can understand. Some students meant that teaching by using the concept experiment, thus not providing any rules, is the same as not teaching. Nat Chard replied by telling that experiment is a way of open up possibilities. The role of the teacher is to help the student to find its way and to help develop the tools needed, not tell the student what to do literarily. Tomas Hellqvist argued that we don't teach rules in European schools. The society is changing fast and rules don't keep up with them. He meant that there's a connection between rules – tools – aesthetics, and that creativity is a notion of breaking rules. Therefore he argued that it is necessary to teach tools so the student can go and find his/her own rules.

The future education?

Svein Tønsager focused on the effect the Bachelor system will have on the education, where he predicted less studios and more separate courses. This might generate less practice in complexity. On the other hand, contemporary architects works in many different fields. The new construction of the education might evolve to interdisciplinary humanity.

Some students asked about the potential of the architectural education in Lund. Prof Peter Cook thought it could be an advantage not to be located in a capital while still Lund is located in a rather expansive and interesting region. The location and the cosmopolitan atmosphere in Lund are strengths, however the staff running the school are the single most important thing, not the facilities or location.

Anteckningar sammanställda av Caroline Dahl, ledamot UNA och utbildningsledare Mattias Hedberg

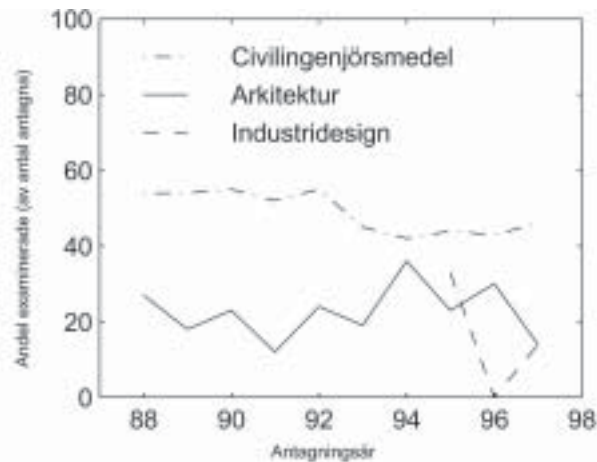

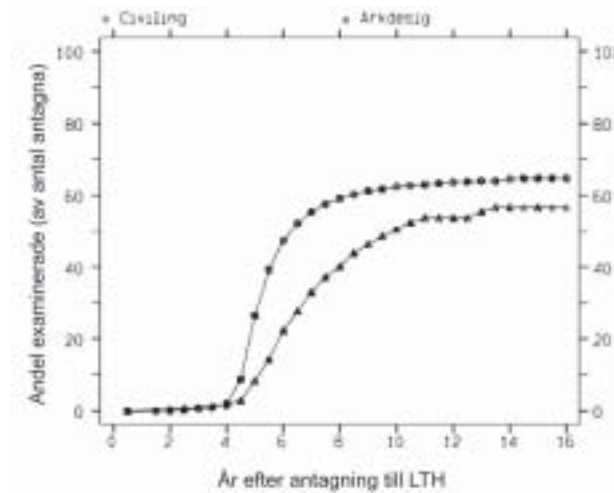

*Workshop genomförd som en del av ateljéundervisningen för ateljé Z 2003:
Land Art -03: "Snäckor"*

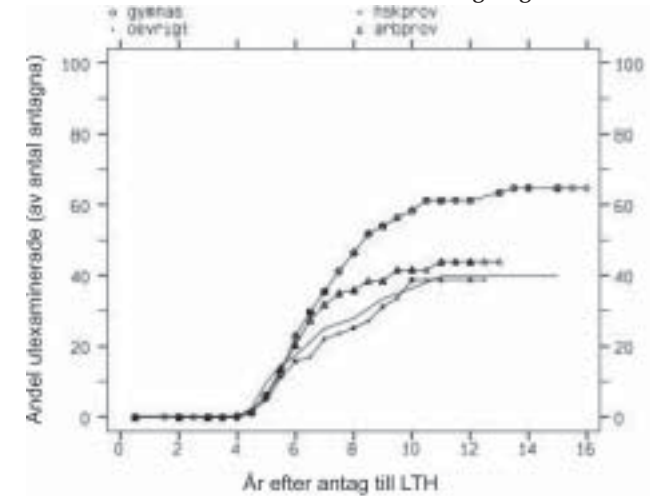
Andel examinerade efter 6 år

Andel examinerade efter studietid

Andel examinerade efter antagning

Statistik och genomströmning

Under hösten 2003 har Anna Lindgren vid avd f matematisk statistik granskat genomströmningen vid LTH, ett arbete som varje år genomförs som ett led i planeringen och dimensioneringen av verksamheten. Genomströmningen i det här sammanhanget avser alltså antalet examinerade studenter samt tiden det tog att ta examen. Alla uppgifter är hämtade ur LADOK och bygger således på avklarade kurser och poäng.

Här i verksamhetsberättelsen för arkitektprogrammet för 2003 visar vi ett urval av det kompletta materialet.

Att statistik inte säger allt om verkligheten kan vi nog alla konstatera, men ett antal mer eller mindre intressanta slutsatser kan ändå dras av analysen.

Först och främst kan konstateras att både genomsnittstid för en examen skiljer sig åt en hel del i jämförelsen mellan civilingenjörsutbildningarna, som inbördes är tämligen likar-

tade, och arkitekt- och industridesignutbildningarna, som även dessa uppvisar en del likheter. För civilingenjörsutbildningarna gäller att ca 65% av samtliga antagna har tagit ut examen efter 12 år. För arkitektutbildningen ligger siffran på 55%. (Efter 12 år är det oerhört få som alls försöker ta ut sin examen) Detta fenomen kan studeras i diagrammet ovan samt till vänster.

Samtidigt kan konstateras att det inte finns några könsskillnader i hur många som tar ut examen på arkitektutbildningen - för civilingenjörsutbildningarna gäller att större andel kvinnor ut examen.

Viss skillnad i hur många studenter som tar ut sin examen kan ses beroende på hur man antogs till utbildningen; antagna på betyg är något bättre på att ta ut examen än antagna på arkitektprov eller högskoleprov enligt statistiken.

Avslutningsvis bör sägas att måttet på hur många studenter som tar ut sin examen och tiden för detta naturligtvis inte är ett mått på hur bra individen är inom sin yrkesutövning, vare sig studierna resulterat i ett "traditionellt" yrkesliv inom arkitektbranschen eller om de resulterat i arbete inom en helt annan bransch.

Eftersom vi i Sverige heller inte har formella krav på examen för att få arbeta som praktiserande arkitekt är det inte heller ett mått på hur många studenter som på ett eller annat sätt arbetar med arkitektur. Här finns heller inte tillgänglig information som stöder vare sig det ena eller andra.

Vad som möjligen kan speglas i siffrorna är kanske behovet av tid för att lära?

*Bild från ateljéundervisningen i årskurs 1 och 2:
Kvällsgenomgång: På studieresor bedrivs undervisning dygnets alla timmar.*

Studievägledning

För arkitektprogrammet har främst Ingemar Åkerberg svarat för studievägledningen för arkitektstudenter under 2003, vilket normalt sker inom ramarna för en halvtid. I samband med att Ingemar under hösten engagerats i ett projekt som riktar sig mot rekrytering av gymnasieungdomar har även Anna Gullberg kommit att arbeta med studievägledningen under slutet av 2003.

Studievägledningen har arbetat pedagogiskt/vägledande med studenterna så att dessa själva förmår lösa sina val och problem. Samtalet är det verktyg som har använts.

Vissa samtal har resulterat i ett antal individärenden som studievägledaren handlägger. I dessa ärenden har ett nära samarbete med utbildningsledaren skett.

De ärenden som rör kursval och liknande uppmuntras studenterna själva hantera genom KA och kontakt med kursansvariga.

I ärenden som rör studiemedel eller studentens psykiska och fysiska hälsa har kontakt med lämpliga experter förmedlats. I dessa fall har stundtals även programkurator Ulla Bergman varit inkopplad.

Under året har det konstaterats att behovet av studievägledning och/eller samtal bland studenterna har ökat. Tyvärr har detta inte kunnat tillgodoses fullt ut.

Studievägledningen har under året handlagt;

71 ärenden om tillgodoräknande

55 om studieuppehåll

34 individuella planer för att fullfölja studierna

62 behörighet till exjobb

30 ärenden om antagning till senare del av programmet

70 obligatoriska samtal med åk1

ca 200 längre samtal med övriga studenter och sökande

ca 600 kortare besök av studenter

Antalet samtal och besök har ej bokförts - siffrorna är minimiuppskattningar. Siffran är sannolikt högre i verkligheten.

ÅR 1	ÅR 2	ÅR 3 Höstterminen	ÅR 3 Vårterminen	ÅR 4	ÅR 5 Höstterminen	ÅR 5 Vårterminen
Introduktionsdel	Förstadel	Int. Workshop I, 1 poäng	Int. Workshop II, 2 poäng	Fördjupningsutbildning	Frivillig arbetsplats-förlagd utbildning	Examensarbete
Ateljéundervisning Arkitektur, kurser 58 poäng		Studio I: Staden 10 poäng	Studio II: Arkitektur 13 poäng	32 poäng	20 poäng	20 poäng
Arkitekturteori, 10 poäng		Stadsbyggnad, 5 poäng	Ark.historia, 2 poäng	Valbara kurser		
Arkitekturhistoria, 10 poäng		Bebyggelsevärd, 3 poäng	Byggprocessen 3 poäng	8 poäng		
Föreläsningar i arkitektur, 2 poäng		Shelter, 1 poäng				

Arkitektprogrammet, översikt

Inom arkitektprogrammet genomförs just nu en av de större förändringarna sedan utbildningens start 1964.

Utbildningen har till stora delar förändrats i grunden; till det yttre är kanske steget från den stora mängden förhållandevis små, ämnesspecifika kurser till dagens större, integrerade block den tydligaste förändringen. Målet har varit att skapa en mer sammanhållen och stabil arkitektutbildning där de specifika kunskaperna får en tydligare inbördes relation genom att de ordnas i en för studenten tydligare helhet, utan att för den sakens skull tappa identitet och innehåll.

Under året som gått har för första gången studenter tagit steget från ateljéundervisningen i årskurs 1 och 2 över till årskurs 3, som nu håller på att genomföras för första gången. En hel del kraft läggs och kommer att läggas på att "trimma in" övergången mellan dessa årskurser.

Årskurs 1 och 2

Årskurs 1 och 2 domineras av den ateljéundervisning som bedrivs gemensamt för studenter i både årskurs ett och två. Studenterna är istället uppdelade ateljévis i tre olika ateljéer där undervisningen huvudsakligen leds av ateljéföreståndaren, som har till uppgift att koordinera undervisningen och föra in ämnesspecifika kunskaper då den behövs. Undervisningen fokuseras på att lära ut grundläggande kunskap, begrepp och metoder inom arkitektur. Kurser i arkitekturhistoria och -teori ges parallellt med ateljéundervisningen.

Programmet löper efter ett rullande schema som upprepas varannat år där all undervisning är obligatorisk.

Årskurs 3

I årskurs 3 börjar studenterna kunna välja inriktning, studio, efter eget intresse. Fokus ligger dock fortfarande på att lära ut

grundläggande kunskaper inom arkitektur till samtliga studenter, därför är en förhållandevis stor del av undervisningen obligatorisk för alla. Syntetiseringen och komplexiteten ökar dock successivt. Även den valbara studioundervisningen samordnas till stor del vad gäller innehåll och examinationskrav.

Efter avslutad årskurs 3 kommer studenten troligen inom en snar framtid att kunna begära en kandidatexamen.

Årskurs 4 och 5

Det nya programmet har ännu inte hunnit så långt att några studenter följer årskurs fyra eller fem, som fortfarande bedrivs enligt den "gamla" modellen, men fördjupningsutbildningarna i årskurs 4 kommer att omfatta en stor spännvidd valbara, integrerade inriktningar som bedrivs i projektform. Vidare pågår översynen av årskurs fem, vilket beskrivits tidigare i denna skrift.

Årskurs 1+2 - Loop 1

HT														VT																												
Översikt		LP1					LP2							JK	Översikt		LP3					P																				
34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Upprop och introduktion LTH	Arkitektur Baskurs A 14p													Arkitektur Baskurs B 15p																												
	INTRODUKTION ÅK1 - begrepp och verktyg (Endast ÅK1) Begrepp - Skiss, koncept, program - Plan, fasad, sektion - Mått, skala, relation - Funktion, konstruktion - Plats, miljö, förebild Verktyg - Dator, ord- och bildbeh. - Teckning & ritning - Modellbygge Teknik för arkitekter - Introduktion													"ATT SE OCH UPPLEVA BOENDET" (ÅK1+2 gem) - Analys - Rum - Behovs- och funktionsstudier - Fältstudier - Boendets historia - Förebilder Verktyg - Dator, intro 3D modellering - Parallellprojektion - Centralprojektion Teknik för arkitekter - Byggnadsmateriallära																												
	Arkitekturhistoria I (åk1+2) 5p - Arkitektur från 1800-talet till nutid													Verktyg - Dator, introduktion till bildbehandling (vektorgrafik) - Färglära Teknik för arkitekter - Byggnadsteknik (byggnaders delar)																												
	Föreläsningar i arkitektur (åk1+2) 0,5p													Verktyg - Dator, introduktion till digitala ritningsprogram Färglära Teknik för arkitekter - Installationsteknik, klimat och ventilation																												
													Tenta/commenta samt kompletteringar																													
													Arkitekturteori A (åk1+2) 5p - Begrepp, traditioner och tankemodeller inom arkitektur																													
													Föreläsningar i arkitektur (åk1+2) 0,5p																													
↑ STUDIERESA (alt Workshop) Gemensam för ÅK1+2													↑ WORKSHOP FÄRG & BILD (alt Studieresa) Gemensam för ÅK1+2																													
■ Undervisning endast ÅK1													■ Gemensam undervisning ÅK1+2																													

Årskurs 1+2 - Loop 2

HT														VT																												
Översikt		LP1							LP2					RA	Översikt		LP3					LP4				P																
34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Tenta/omtenta samt kompletteringar	Arkitektur Baskurs C 14p													Arkitektur Baskurs D 15p																												
	FANTASIPROJEKTET - FRÅN IDÉ TILL PROTOTYP (Endast ÅK2) - Koncept och experiment - Hantverk och produkt - Formåvredning Verktyg - Skiss, modell, ritträning Teknik för arkitekter - Praktisk verkstads-träning i full skala - Materialkänedom													"ATT BYGGA I STADEN" (ÅK1+2 gem) - Stadens mönster - Stadsrum, skala, gränser - Historia, karaktär, identitet - Trafik, rörelse, vistelse - Stadens ekologi Verktyg - Dator, digitala ritningsprogram, foris Teknik för arkitekter - Stadens tekniska system - Trafikteknik och tillgänglighet																												
	Arkitekturhistoria II (åk1+2) 5p - Arkitektur från antiken till 1800-talet													"ATT BYGGA I STADEN" (ÅK1+2) - Den offentliga byggnaden och platsen - Platsens kännetecken - Detaljplatt - Konstruktiva system - Idéskiss och förslag Verktyg - Dator, bildbehandling fortsätn. Teknik för arkitekter - Byggnadsfysik - Statik och bärverk																												
	Arkitekturteori B (åk1+2) 5p - Begrepp, traditioner och tänkmodeller inom arkitektur													"ATT BYGGA I STADEN (forts)" (ÅK1+2) - Gröna strukturer/byggda strukturer - Parker och mark - Projekt i stad/landskap - Praktiskt fullskaleprojekt Verktyg - Dator, digital presentation och elektronisk publicering Teknik - Markplanering och grund - Installationssystem																												
Föreläsningar i arkitektur (åk1+2) 0,5p													Föreläsningar i arkitektur (åk1+2) 0,5p																													
<div style="display: inline-block; border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;">STUDIERESA (alt Workshop) Gemensam för ÅK1+2</div>														<div style="display: inline-block; border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;">WORKSHOP FÄRG & BILD (alt Studieresa) Gemensam för ÅK1+2</div>																												
<div style="display: inline-block; width: 15px; height: 15px; background-color: black; margin-right: 5px;"></div> Undervisning endast ÅK2														<div style="display: inline-block; width: 15px; height: 15px; background-color: gray; margin-right: 5px;"></div> Gemensam undervisning ÅK1+2																												

Årskurs 3

HT														VT																												
Översikt		LP1							LP2					AA	Översikt		LP3					LP4	*																			
34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Internationell Workshop I, 1p - Kreativ workshop om stadens rum	Stadsbyggnad Grundkurs 5p		Studio: Arkitektur i stads-sammanhang 10p											Studio A: Forts.		Internationell Workshop II, 2p - Kreativ workshop om stadens rum		Studio: STARS design 13p		Studio: STARS design 13p											Studio: STARS design 13p											
	- Grunder i stadsbyggnad		- Från detalj till stad; nivåer och relationer											Studio II: Forts.				- Människans grundläggande behov och utformning av "Confined Habitats" i komplexa miljöer		Forts.											Forts.											
	- Kvalitet		- Rumsliga sammanhang															Studio: Från Scenografi till Arkitektur 13p		Studio: Från Scenografi till Arkitektur 13p											Studio: Från Scenografi till Arkitektur 13p											
- Teori		Studio: Urbana Experiment 10p											Studio C: Forts.		- Arkitektur med utgångspunkt i det teatraliska/scenografiska. Utredning av form och uttryck		Forts.											Studio: Stadrum Husrum 13p														
- Struktur		- Intuitivt och experimentellt stadsbyggande													Studio: Stadsrum Husrum 13p		Forts.											Forts.														
- Ekologi		Urban Shelter, 1p - "lak över huvudet" i internationellt perspektiv													- Urban/suburban arkitektur i ett fysiskt, kulturellt och socialt sammanhang		Studio: Restaurering och ombyggnad 13p											Studio: Restaurering och ombyggnad 13p														
- Planprocess		Stadens Utveckling, 3p											Studio: Restaurering och ombyggnad 13p		- Bevarande- och förnyelsefrågor, samt traditionellt hantverk och byggnadsteknik i nutid		Forts.											Forts.														
- Juridik		Resourceteori och praktik i stads-sammanhang													Byggnadskonomi och processhantering i byggprojekt		Forts.											Forts.														
- Verktyg		Urban Shelter, 1p - "lak över huvudet" i internationellt perspektiv													Byggnadskonomi och processhantering i byggprojekt		Forts.											Forts.														
- plan-instrumentet		GEMENSAM SLUTKRITIK För samtliga studio											Arkitekturhistoria III, 2p		Forts.											Forts.																
- text, att skriva		Alternativobligatorisk valbar studio											Studiera med fokus på arkitektur från antiken till renessansen		GEMENSAM SLUTKRITIK För samtliga studio											Forts.																
		Obligatorisk kurs (hela ÅK3 deltar)																																								

Årskurs 4

HT														VT																												
LP1							LP2							LP3							LP4																					
34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Valbara Fördjupningskurser, 2p Varierande kursutbud, dock minst en kurs som är kopplad till fördjupningen														Valbara Fördjupningskurser, 2p Varierande kursutbud, dock minst en kurs som är kopplad till fördjupningen														1. Start Fördjupning 1: Den universella staden 16p - Extrema miljöer i ett globalt perspektiv														
																												2. Start Fördjupning 2: Stadsrum Husrum 14p - Gestaltning av platser, byggnader och rum														
																												3. Start Fördjupning 3: Stadsåterbruk och urban design 16p - Omvandling av stadsmiljö														
																												4. Start Fördjupning 4: Byggnadskonst och byggnadskultur 16p - Hantering av kulturhistorisk miljö														
																												5. Start Fördjupning 5: Lab för Arkitektur och rumsgestaltning 16p - Experimentell arkitektur och form														
Valbara Fördjupningskurser, 2p Varierande kursutbud, dock minst en kurs som är kopplad till fördjupningen														Valbara Fördjupningskurser, 2p Varierande kursutbud, dock minst en kurs som är kopplad till fördjupningen														1. Start Fördjupning 1: Den universella staden 16p - Extrema miljöer i ett globalt perspektiv														
																												2. Start Fördjupning 2: Stadsrum Husrum 16p - Gestaltning av platser, byggnader och rum														
																												3. Start Fördjupning 3: Stadsåterbruk och urban design 16p - Omvandling av stadsmiljö														
																												4. Start Fördjupning 4: Byggnadskonst och byggnadskultur 16p - Hantering av kulturhistorisk miljö														
																												5. Start Fördjupning 5: Lab för Arkitektur och rumsgestaltning 16p - Experimentell arkitektur och form														
Valbara Fördjupningskurser, 2p Varierande kursutbud, dock minst en kurs som är kopplad till fördjupningen														Valbara Fördjupningskurser, 2p Varierande kursutbud, dock minst en kurs som är kopplad till fördjupningen														1. Start Fördjupning 1: Den universella staden 16p - Extrema miljöer i ett globalt perspektiv														
																												2. Start Fördjupning 2: Stadsrum Husrum 16p - Gestaltning av platser, byggnader och rum														
																												3. Start Fördjupning 3: Stadsåterbruk och urban design 16p - Omvandling av stadsmiljö														
																												4. Start Fördjupning 4: Byggnadskonst och byggnadskultur 16p - Hantering av kulturhistorisk miljö														
																												5. Start Fördjupning 5: Lab för Arkitektur och rumsgestaltning 16p - Experimentell arkitektur och form														
Valbar fördjupningsutbildning (totalt 32 poäng)														Block med valbara kurser (totalt 8 poäng)																												

Årskurs 5

HT														VT																												
Ordning LP1							LP2							PA	Ordning LP3							LP4							P													
34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24

Arbetsplatsförlagd utbildning, 20p

- Arbetsgrupp utsedd av UNA utreder möjligheter och praktiska förutsättningar för poänggivande frivillig arbetsplatsförlagd utbildning/praktik.

Målsättningar

- Tydligare förankring av utbildningen gentemot arbetsmarknaden i ett europeiskt perspektiv
- Högre kunskap om verktyg och förutsättningar inom näringslivet bland nyutexaminerade studenter

Förutsättningar

- Avtal mellan praktikgivare, utbildningen och studenten
- Utredda ansvar för att hitta praktikplatser
- Kvalificerat kravställande och uppföljning av praktik
- Aktiv annonsering efter intresserade praktikgivare inom Europa, marknadsföring av utbildningen/studenterna
- Administrativt system som stödjer ovan

Examensarbete, 20p

- Arbetsgrupp utsedd av UNA utreder framtida hantering av examensarbete

Målsättningar

- Tydligare regelverk för studenter och institutioner
- Bättre uppföljning av examensarbeten
- Större publikt genomslag/intresse

 Frivillig arbetsplatsförlagd utbildning/praktik

 Examensarbete

*Studentprojekt från AFO145 Kreativ Tävlning II:
International UIA Student Competition (förstapris av Megan Baynes)*

Kurser vår- och höstterminen 2003

Kärnan i verksamheten vid arkitektprogrammet är naturligtvis det breda utbud av kurser som tillsammans formar en helhet; det som varje enskild student slutligen kan sättas samman till en arkitektexamen.

För att förmedla en bild av den mängd kurser och den bredd dessa representerar, både vad gäller mål och innehåll, innehåller de nästföljande sidorna en kort presentation av respektive kurs. Den beskrivande texten och bilderna är sammanställd av kursansvarig.

Registrerade och examinerade studenter

För varje kurs finns angivet några siffror i listan på respektive sida; dessa kan behöva en förklaring.

”FFG reg” syftar på det antal studenter som valde och blev registrerad på kursen för första gången under 2003. Här kan

finnas två siffror: Siffran utan parentes visar hur många av de studenter som blev registrerade på kursen som dessutom är studenter på arkitektprogrammet. Siffran inom parentes visar det totala antalet studenter som registrerades på kursen, dvs en högre siffra här tyder på att kursen har varit öppen för andra studenter, exempelvis utbytesstudenter och special-studerande.

”FO reg” visar om någon student har blivit omregistrerad på kursen, dvs någon som egentligen började ett tidigare år men av någon anledning inte klarade av kursen då.

”Examinerade” visar hur många studenter som under 2003 (Egentligen från den 1 januari 2003 till den 15 februari 2004 för att även höstens resultat ska finnas med) blev godkända på kursen. Om denna siffra är högre än antalet registrerade tyder detta på att kursen har getts under tidigare år och studenter har under 2003 valt att komplattera för att få godkänt.

Programregistrerade studenter

Följande antal studenter registrerades på programmet under 2003.

Vårterminen: (Totalt 347 studenter)

ÅK1+2: 157 studenter

ÅK3: 59 studenter

ÅK4: 73 studenter

ÅK5: 58 studenter

Höstterminen: (Totalt 359 studenter)

ÅK1+2: 143 studenter

ÅK3: 74 studenter (både gamla och nya programmet)

ÅK4: 67 studenter

ÅK5: 67 studenter

AAH145 Arkitektur baskurs D, 15 poäng

Föreläsning i Granada: Föreläsningar behöver inte alltid innebära diabilder i mörka föreläsningssalar på skolan. Mer eller mindre spontant uppstår föreläsningar när man står inför något intressant.....

En av 7 installationer som placerats längs den "virtuella axel" som identifierats under Paviljongprojektet i Wanås slottspark

Domkyrkan i Lund mäts upp: fasader, planer, byggnadsdetaljer. Byggnaden "upptäcks" under arbetets gång - material, mått, slitage, ljus..... byggnaden i förhållande till mig som människa!

Ansvarig: adj. prof. Thomas Hellquist, Univ.lektor Tomas Tägil, Universitetsadjunkt David Sim, Univ.lektor Lars-Henrik Ståhl. Obligatorisk för årskurs 1 och 2

Vårterminens baskurs D avslutade ateljéutbildningens loop 2, vars tema är "Staden".

Baskurs D har rubriken "Att bygga i staden" och huvuduppgiften var i samtliga tre ateljéer att gestalta en ofentlig byggnad med kringliggande stadsrum. Projektet genomfördes som individuell uppgift och innehöll moment som platsanalys, idékoncept konstruktionskoncept, programarbete, konceptutveckling genom modellarbete samt utförande av förslags- och presentationshandlingar.

Ateljé X - kyrka i Lund

Ateljé X inledde terminen med två veckors övningar kring temat trafikplanering och kollektivtrafik och fokuserade bl a på anläggandet av en city-rail mellan Lund och Staffanstorps; varpå följde ytterligare ett tvåveckorsprojekt kring förtätning av ett kvarter i stadsdelen Rosengård, Malmö där studenterna i

samverkan med MKB adderade "bokaler" till den befintliga bebyggelsestrukturen. Huvudprojektet var en församlingskyrka i centrala Lund som genomfördes i samverkan med Domkyrkoförsamlingen i Lund och som i maj presenterades i en slututställning på Domkyrkomuseet i Lund.

Ateljé Y - stadsdelsbibliotek i Lund/Lomma

Även ateljé Y inledde med en två-veckorsövning kring trafikplanering och kollektivtrafik för att sedan tackla huvudprojektet, ett stadsdelsbibliotek i Lund alternativt i Lomma. Plats, funktion, rumsliga kvaliteter, arkitektonisk karaktär och konstruktion var huvudaspekter i analys och syntesskedena. Terminens sista fyra veckor ägnades åt ett paviljongprojekt i Wanås slottspark. Som en del i Wanås sommarutställning gestaltade, projekterade och uppförde studenterna 7 st installationer längs en virtuell axel som skar genom slottsparken. Projektet fick stor uppmärksamhet och publi-

cerades i olika publikationer.

Ateljé Z - begravningsbyggnad i Malmö

Ateljé Z inledde med två övningar knutna till den kommande huvuduppgiften. De handlade om att skapa ett eget förhållande

till döden som fenomen och gick från bildtolkning via skrivande och texttolkning till bildframställning. Allt med utgångspunkt i två bilder med döden som tema. Sedan fick varje student utforma en gravvård. På detta följde själva huvuduppgiften: att med stöd i en rad föreläsningar och studiebesök kring temat begravningsplatser skapa en begravningsplats/byggnad i en tät urban situation i Malmö.

Kring dessa projekt grupperade sig ett antal ateljégemensamma undervisningsmoment som på olika sätt stöttade det ateljé-specifika arbetet:

Workshop Land Art -03: "Motsatta krafter"

FFG reg: 143 (143) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 143 stud

Kultur och Bild

En serie föreläsningar under ubriken "Kultur och Bild", där olika aspekter av stad och stadsliv togs upp av inbjudna föreläsare (Peter Fröst, Bengt Holmberg, Mats White, Thomas Hellquist, Klas Tham, Mats Edström, Jan-Olof Nilsson, Gertrud Sandqvist, Pär Gustafsson, Max Liljefors, Tyke Tykesson, Christer Liljemark - samordning: Thomas Hellquist)

Ekologi och Anatomi

En serie ateljégemensamma teknikföreläsningar av Gunnar Burström och Catarina Warfvinge med fokus på bla bärverk och stomsystem.

Färgchock

En tredagars workshop unde rubriken Färgchock som till delar genomfördes i samverkan med Färginstitutet och som för-

utom NCS-systemet också tog upp hantering av traditionella linolje-färger samt (samordning: Thomas Hellquist)

Universal Design

En tredagars workshop om tillgänglighet och rumsutformning för personer med nedsatt rörelse-, syn- och förståndsformåga (samordning: Elisabeth Dahlholm och Birgitta Rydberg-Mitchell)

Digitala verktyg (baskurs D):

Under våren gavs en introkurs i AutoCAD för samtliga ettor och tvåor. Kursmomenten gavs helt integrerade i respektive ateljés övningsprojekt. Undervisningen syftade dels till att ge kunskap om hur AutoCAD används i arkitektens yrkesutövning, dels till att ge en garanterad grundkunskap som gör det möjligt att bygga vidare på sin kompetens i nya projekt. Medverkande under vårens kurser var Ingrid Järnefelt (ansva-

rig), Marco Pusterla, Lotta Nordén-Nalepa, Karen Thorén, Stefan Johansson, Lotta Swahn Karlsson, Patrik Johansson-Sallinen.

Studieresor

Studieresor gick under våren till Andalusien och Skottland (ateljé X); till Holland (ateljé Z) - ateljé Y hade lagt sin studieresa till Berlin föregående höst..

Portföljer

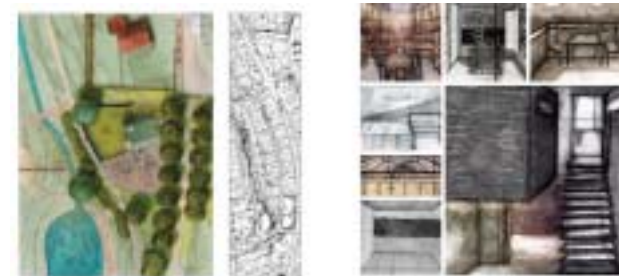
Samtliga ateljéer avslutade terminen med individuella genomgångar av studenternas portföljer - en central och viktig del i ateljépedagogiken.

CEQ - utvärdering

gjordes av baskurs D gjordes i enlighet med LTH:s utvärderingsmetod. Kursen fick mycket höga utvärderingspoäng.

Projekt "Att bygga ett hus", förslag från Agneta Bergström

Projekt "Att bygga ett hus", förslag av James Svärd

Medverkande lärare:

Ateljé X

Ateljéföreståndare: David Sim och Peo Kippel

Övningsassistenter: Ewa Westermark, Märten Belin, Johanna Wittenmark, Marco Pusterla

Konstruktionsassistenter: PG Burström

Övriga medverkande lärare: Ingrid Järnefelt, Marcus Andäng, Thomas Hellquist, Elisabet Hornyanszky-Dalholm, Birgitta Rydberg-Mitchell

Lotta Miller, Per-Arne Joelsson (Svenska kyrkan)

Nicolas Börjesson, Joaquin Baldan (Andalusien-resan)

Andy McMillan, Gavin Stamp, Neil Baxter (Skottlandresan)

Ateljé Y

Ateljéföreståndare: Tomas Tägil och Fredrik Almlöf

Övningsassistenter: Paul Eriksson, Kjell Adamsson, Joanna Heilig, Marianne Dock och Jonas Olsson

Konstruktionsassistenter: Tomas Gustavsson, Folke Höst m fl

Övriga medverkande lärare: Ingrid Järnefelt, David Sim, Marcus Andäng, Klas Tham, Anders Holst, Thomas Hellquist, Elisabet Hornyanszky-Dalholm, Birgitta Rydberg-Mitchell, Sven Nilsson, Tomas Gustavsson

Ateljé Z

Lars-Henrik Ståhl (ateljéföreståndare), Mats Hultman, Nina Aronsen

Övningsassistenter: Stefan Johansson, Malin Eriksson, Mattias Rückert

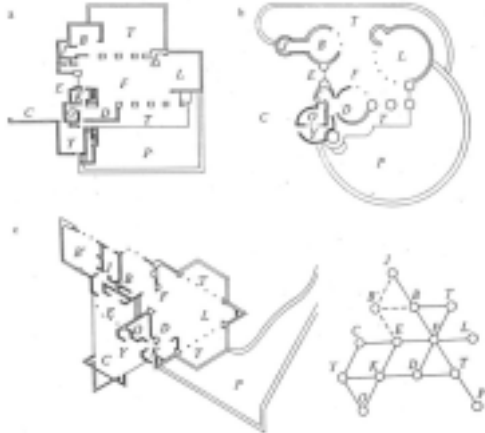
Konstruktionsassistenter: Per Gunnar Burström, Catarina Warfvinge, Mats Dahlbom, Helena Bülow-Hübe Dion

Övriga medverkande lärare: Ingrid Järnefelt, Anna Pettersson, Elisabeth Hornyanszky-Dalholm, Birgitta Rydberg-Mitchell, Maria Udriot

Gästföreläsare och gästkritiker: Lars Reuterswärd, Bernt Nilsson, Gunilla Svensson, John Glew, Tyke Tykesson, Finn Werne, Emilie Karlsmo, Fredrik Nilsson.

ATE020 Arkitekturteori B, 5 poäng

Frank Lloyd Wright, variationer på samma rumsschema

Grosz: Friedrichsstrasse

Ansvarig: Univ.lektor Tomas Wikström, Forskarass. Cecilia Häggström, Doktorand Mattias Kärrholm, Univ.lektor Lars-Henrik Ståhl Obligatorisk ÅK1+2 FFG: 142 stud Exam.2003: 140 stud

Målet med arkitekturteorikursen är att stimulera till kritisk reflektion över arkitekturfrågor. Deltagarna får träning i att läsa, skriva och tala om arkitektur på ett teoretiskt medvetet och konstruktivt sätt. Meningen är de ska tillägna sig begreppsliga redskap för att aktivt och kritiskt kunna delta i arkitekturdebatt och ta del av vetenskaplig forskning. Allra viktigast är att de själva lär sig att uttrycka sina reflektioner i ord. Därför är arbetet med uppsatsen ett betydelsefullt inslag i kursen. Undervisningen består för övrigt av föreläsningar kombinerade med seminarier i små grupper, vilket ger tillfällen till ingående diskussioner.

Kursen Arkitekturteori i basutbildningen B ges i årskurs 1 och 2 vartannat år och alternerar med Arkitekturteori i basutbildningen A. Under 2003 innehöll kursen (del B) två huvudteman: *Perspektiv på arkitekturen*, med en bred presen-

tation av olika discipliners sätt att behandla arkitekturen, staden och rummet, och *Process och profession* där arkitekters kunskapsprocesser stod i fokus.

Till det första temat bidrog föreläsningar av ex vis Lars Marcus (space syntax), Kirsten Marie Raahauge (urban antropologi) och Katarina Nylund (urbana studier). Till det andra bidrog bl a Fredrik Nilsson (arkitekturteori, Deleuze), Elisabeth Hornyanszky Dalholm (participation och designteorier) samt Finn Werne (arkitekturens legitimitet). Seminarieteman var: *Vad är arkitektur? Arkitekturen och människan, Arkitektens kunskap och Arkitekters texter*. Till varje seminarium lästes en eller ett par texter. Den obligatoriska litteraturen bestod av Forty: *Words and Buildings*, Werne: *Den osynliga arkitekturen* samt *[ur ett pågående samtal] om arkitektur*.

Uppsatsarbetet genomfördes i två steg: först skisserade delta-

garna ett ämne och ett utkast till innehåll som diskuterades vid seminarier. Med utgångspunkt i den diskussionen bearbetades idéerna till färdiga uppsatser som ventilerades vid de seminarier som avslutade kursen. Uppsatsen är den viktigaste delen av examinationen och ingår tillsammans med 80% närvaro vid föreläsningar och aktivt deltagande på seminarier i kraven för godkänt betyg. Några exempel på uppsatsämnen är: *Torget, en naturlig mötesplats / Kvinnliga arkitekter viskar / Arkitekturen och retrokulten / Varför flyr den svenska arkitekturen den böljande kurvan – om smak, stilpoliser och vårt historiska arv / Det glömda sinnet – ett försök att få upp ögonen för lukten inom arkitekturen / Arkitekturutvecklingen i Peru*.

Ansvariga för årets kurs var Cecilia Häggström, Mattias Kärrholm, Lars-Henrik Ståhl och Tomas Wikström. Dessutom deltog som föreläsare och seminarieledare Arkitektskolans lärare, doktorander och sistaårsstudenter som seminarieledare.

ABF130 Föreläsningar i arkitektur 02/03, 1 poäng

Ansvarig: Prof. Finn Werne Obligatorisk för årskurs 1 och 2 (samt årskurs 3 med antagna HT01)

FFG reg: 0 stud

FO reg: 159 stud

Examinerade 2003: 160

Mål

Kursens mål är att ge deltagarna utblickar mot arkitektur och stadsbyggande i Sverige och världen liksom om forskning och viktiga samhällsfrågor.

Innehåll

Kursen ges som en föreläsning under medverkan av inbjudna föreläsare från yrkesliv och högskolor i Världen, Sverige och Lund. Gästföreläsare kan vara allt från de stora aktuella namnen inom nutida arkitekturströmningar till forskare och lärare vid Lunds universitet/LTH.

Kursansvarig: Professor Finn Werne.

Litteratur

Litteraturlista meddelas vid kursstart

AAK012 Stadsrum - Husrum II, 13 poäng

Ansvarig: Univ.lektor Bernt Nilsson   Valbart projekt för årskurs 3 eller 4 antagna H00 eller tidigare   FFG reg: 27 (37) stud   FO reg: 0 stud   Examinerade 2003: 38 stud

---

Mål

Målet med projektet är att utifrån samlade erfarenheter av den byggda urbana rumsstrukturen och dess kapacitet för användning utveckla den för arkitekter specifika yrkeskompetensen för gestaltning av plaster och byggnader.

Innehåll

I projektet studeras staden som en sammanhängande rumslig organisation med egenskaper som ger möjlighet till förändrad användning i ett långtidsperspektiv. Arbetet innefattar studier av arkitektoniska fenomen, från landskapsskala till byggnadsstruktur på detaljerad nivå.

Intresset fokuseras på förhållandet mellan den enskilda byggnaden och det globala sammanhanget. Projektarbetet karaktäriseras av omvandling av och addering till befintliga byggnadsstrukturer och rumsstrukturer med hänsyn till platsers speciella förutsättningar. Avsikten är att öka förståelsen för lokala särigheter vilka har betydelse för livet på den speciella platsen, och att med detta som bakgrund utveckla stadens rumsliga struktur så att den blir tillräckligt meningsfull och fattbar för att vi ska kunna identifiera oss med den.

AAU132 Arkitektur i främmande kultur 13 poäng

Ansvarig: Univ. lektor Maria Nyström

Valbart projekt för årskurs 3 eller 4 antagna H00 eller tidigare

FFG reg: 7 (22) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 23 stud

Architecture, Design and the Future

The world's urban planners and developers face an enormous task- creating the cities of the future. Today more than half of the world's population live in urban areas. The globalisation that is underway creates multicultural communities with inherent lifestyle and identity problems. How can we use available resources and satisfy the needs of an increasingly complex society? How shall we build our future communities so that we can live well, both physically and mentally?

Design in a Cultural Heritage Context

The overall theme for the studio 2003 is Cultural Heritage and sustainable development of society. Several topics were studied: cultural fusion, conservation and physical transformation, cultural diversity and identity, modern infill in a historic town, urban development and cultural values, urban design, tourism and infrastructure.

The studio was broadly divided in three parts

1. The first was an intensive introduction in Lund to Tanzania in general, and Bagamoyo and Zanzibar in particular. This part was primarily based on our earlier studies and projects.
2. The second part consisted of about seven weeks of fieldwork in Tanzania, with Bagamoyo, Sadaani, Tanga or Pangani as the base. On site the students defined their own project based upon field studies and facts provided by the local community.
3. The third part took place in Stockholm or Lund, where the students finalized their projects.

The elective course Culture and Architecture AAU111 was connected to this project.

Staff

Dr. Maria Nyström, Head of Division of Architecture and Development Studies

Linda Camara, project manager

Anna Stuermer, project coordinator

Christian Wilke, tutor

Emma Nilsby, tutor

Marcus von Euler, tutor

To read about the 2003 projects and previous projects, please consult our web site at <http://www.ark3.lth.se>

ABF081 Arkitektur, tid och rum, 13 poäng

Ansvarig: Prof. Finn Werne   Valbart projekt för årskurs 3 eller 4 antagna H00 eller tidigare   FFG reg: 25 (26) stud   FO reg: 0 stud   Examinerade 2003: 26 stud

---

Mål

Projektet syftar till att uppöva förståelsen av staden och arkitekturen i vidaste bemärkelse som produkt av en historisk, komplex och dynamisk process som utspelar sig i lokala och globala sammanhang.

Innehåll

Projektet arbetar med tre teman: den historiska dimensionen, lokala och globala sammanhang och förebildernas betydelse för arkitektkunskapens och den personliga repertoaren. I projektet tränas förmågan att gestalta rum som bidrag till den historiska processen och som ingående i lokala och globala sammanhang. I projektet avser vi att med utgångspunkt från seminarier, föreläsningar, förebildsstudier och studieresor pröva arkitekturteoretiska ansatserna, inom de tre tematiska områdena, i uppgiften att gestalta en byggnad eller ett urbant

rum. Med utgångspunkt från en plats föreslår studenterna ett arkitektoniskt tillägg till en urban bebyggelse utifrån ett eget program. Studenterna gör individuella tolkningar av hur de lokala sammanhangen skall hanteras i en global kultur och redovisar slutligen också vilken betydelse studierna av förebilder och historiska exempel haft för det presenterade projektet. I projektet ingår studieresor.

Litteratur

Frampton, K, (1980)1992, Modern architecture-a critical history, Thames and Hudson

Frampton, K, 1991, Reflections on the Autonomy of Architecture: A Critique of the Contemporary Production, i: Out of Site - A Social Criticism of Architecture, Ed. by Ghirardo, D, Bay Press Seattle, 1991

Grillner, K, 1994, "Från postmodernism till kritisk regionalism - En längtan efter meningsbärande arkitektur?" i: Nordisk arkitekturforskning 1994:1

Kolb, D, 1990, Postmodern Sophistications - Philosophy, Architecture, and Tradition, The University of Chicago Press, Chicago & London

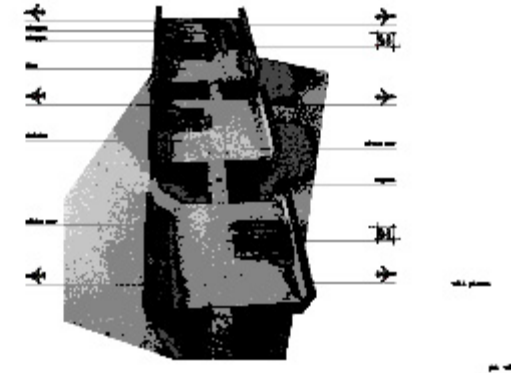
Werne, F, 1997, Tolv hus - byggnadskick och tradition på den svenska landsbygden, Byggförlaget, Stockholm

Werne, F, 1997, Arkitekturens ismer, Arkus, Stockholm

Werne, F, 1987, Den osynliga arkitekturen, Vinga Press förlag, Göteborg

Därutöver ett antal artiklar om kritisk regionlistisk arkitektur samt artiklar som väljs av de olika projektdeltagarna och som presenterar olika arkitekter och deras verk.

ABV020 Restaurering och förnyelse - modernismens byggnader, 13 poäng

Ansvarig: Prof. Mats Edström, avd f Bebyggelsevård

Valbart projekt för årskurs 3/4 antagna H00 eller tidigare FFG reg:14 (14) stud FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 12stud

Projektet fokuserade på om- och tillbyggnad av stora, komplexa och halvmoderna anläggningar. Studentgruppen fördelade sig på de tre objekten med följande uppgifter:

- ny entré och loungeutrymmen för Malmö stadion
- ny pir vid Sturups flygplats
- vård- och underhållsplan för Idrottens hus.

Arbetet omfattade tre steg:

Fältstudier. Grafiska undersökningsmetoder har tillämpats för instudering av egenart i existerande arkitektur, tekniska struktur och funktionella system. Vi har registrerat funktionsproblem och skadebild samt identifierat om- och utbyggnads-möjligheter

Byggnadsanalys har behandlat sammanläsning av fältinventeringarna och övrigt källmaterial visar byggnadens

problembild, kvalitet och kapacitet. Slutmaterialet har lämnat en målbeskrivning, visioner och konsekvensanalys.

Projektering och genomförandebeskrivning. Ny arkitektur har projekterats förhållande till den befintliga med detaljering i modeller, material- och hantverksprov samt detaljerade inredningsutsnit.

En exkursion gjordes till referensobjekt i Köpenhamn. .

Medverkande

Projektet har genomförts i samverkan med Stadsfastigheter i Malmö kommun, Kärnfastigheter i Helsingborg samt Luftfartsverket på Sturups flygplats. Arkitekterna Berit Restad Esbjörn Jonsson, Ola Månsson, Jan Henricsén m fl har medverkat som assistenter.

Målsättning:

Projektets tema behandlar frågan om hur man kan förvalta och förändra dessa hus för framtida behov, på med bibehållen och utvecklad arkitektonisk kvalitet. Nya krav ställs på ekologisk hållbarhet, funktion, inredning och utrustning. Centrala insatser är att undersöka, analysera och värdera det gamla och gestalta nya tillägg med ”inkännande varsamhet och kreativt nyskapande”.

Arbetet kräver kunskap och respekt för äldre arkitekters verk. Målet är att träna denna särskilda metodik av förundersökning och byggnadsanalys och att tillämpa denna kunskap i bearbetningen av byggnaden. Om- och tillbyggnad kräver en mycket precis arkitektonisk känsla i arbetet att lägga nytt till gammalt. Träning av detta konstnärliga designarbetet är tillsammans med det metodiska undersöknings- och analysarbete huvuduppgifterna i projektet.

AFO031 Konstruktion, dekonstruktion, rekonstruktion, 13 poäng

Modell av Per Johan Dahl

Modell från workshop med Guy Lafrachi & Per-Johan Dahl

*Konstruktion från gestaltningsövning i skala 1-1
(Workshopledare John Cramer tillsammans med studenterna)*

Ansvaret: Prof. Abelardo Gonzalez   Valbart projekt för årskurs 3 eller 4 antagna H00 eller tidigare   FFG reg: 6 (15) stud   FO reg: 0 stud   Examinerade 2003: 16 stud

Konstruktion-Dekonstruktion-Rekonstruktion är en kurs om teori och experiment där vi förstärker den konstnärliga frigörelseprocessen. Kursen tar sin utgångspunkt i fullskalexperiment i olika material samt i teoretiska och praktiska studier av 1900-talsets abstrakta konst, samt dess förankring i arkitekturen och dess förmåga till konkreta utgångspunkter i en arkitektonisk gestaltningsprocess. Den principiella undervisningsmetodiken bygger på en serie av "workshops" vilka genomförs av inbjudna gästprofessorer av högsta internationella kvalitet. De inbjudna gästprofessorerna representerar verksamhetsområden så som, teoretiker, konstnärer, designers, landskapsarkitekter, konstruktörer, stadsplanerare och arkitekter.

Kursen inleds med gestaltningsövningar i skala 1:1, där rumslig konstruktion och material samverkar med platsspecifika företeelser och urbana egenskaper. Målsättningen är att utveckla en förståelse för rummets komponenter samt dess relation till övergripande frågeställningar i större sammanhang samt dess betydelse som koordinator mellan olika skalförhållanden. Därefter inleds gestaltningsövningar som syftar till att utveckla verktyg för rumslig och arkitektonisk gestaltning i urban skala, samt förstärka dialogen mellan den urbana skalan och det arkitektoniska objektet. Som utgångspunkt i ett gestaltande arbete hämtas inspiration i 1900-tals konst; som Amerikansk landart, abstrakt expressionism, Italiensk futurism och Rysk avantgardism. Genom analytiska gestaltningsprocesser formuleras därefter utgångspunkter för

en uppdaterad förståelse av det urbana rummets sammansättning med dess relation till det arkitektoniska objektet och den mänskliga skalan.

AFO145 KT - Kreativ Tävlning II, teori och applicering, 13 poäng

*Pilkington Glasshouse Competition
(förstapris av Megan Baynes resp andrapris av Horst Petri)*

*ACSA Student Design Competition, Contemporary Art Gallery
(hedersnämmande, Caroline Curman, Mia Nygren och Martin Martinsson)*

*ArticLiving
(2 x Hedersnämmande av Josefin Rosén resp Sofia Älvvåg)*

Ansvarig: Prof. Abelardo Gonzalez   Valbart projekt för årskurs 3 eller 4 antagna H00 eller tidigare   FFG reg: 14 (20) stud   FO reg: 0 stud   Examinerade 2003: 20 stud

Studio CC redovisar, för första gången på Arkitektskolan i Lund, en målsättning att knyta samman den akademiska undervisningen med den kommersiella verklighet som studenterna möter efter avslutade studier. Arkitekttävlingen erbjuder möjlighet till en avgränsad studieuppgift där studenten, genom en kontinuerlig handledning från medverkande lärare, får möjligheten att prova avancerade gestaltningsexperiment med syfte att utveckla sina kunskaper inom arkitektonisk gestaltning. På detta sätt kan studentens resultat bedömas från två skilda håll. Dels bedöms resultatet utifrån de akademiska krav som projektundervisningen ställer på tävlingsuppgiften. Samtidigt görs en bedömning utifrån ett bredare perspektiv, där utomstående expertis gör en utvärdering av förslaget med bakgrund av tävlingens syfte och mål, oberoende av Arkitektskolans lärarsammansättning eller arkitektoniska ståndpunkter.

Studio CC arbetar uteslutande med internationella studenttävlingar som studieuppgifter, där jurysammansättningen visar på en mycket hög kvalitet vad det gäller arkitektonisk gestaltning, teoretisk inriktning och samtida förankring i en internationell arkitekturdebatt. Undervisningen byggs upp som en serie workshops, med teoretisk och praktisk förankring i den aktuella tävlingsuppgiften. De olika workshopstillfällena formuleras och drivs av inbjudna arkitekter som uppvisar en internationellt erkänd teoretisk och experimentell verksamhetsinriktning av hög kvalitet.

Sammansättningen av tävlingsuppgifterna syftar till att belysa arkitektonisk gestaltning och design ur ett brett verksamhetsregister. På detta sätt får studenterna en mer heltäckande kunskap inom rumslig gestaltning i förhållande till skiftande skalförhållanden, konstruktiva förutsättningar och material.

Tävlingarna som Studio CC deltog i under vårterminen 2003 var:

- 6th Oistst Theatre Architectural Competition. Amsterdam, the Netherlands.
- Carl E. Darrow Student Design Competition – Contemporary Arts Gallery, New York, USA. Organiserad av ACSA.
- Designing the High Line, New York, USA. Organiserad av Friends of the High Line.

ABK012 Byggnadsteknik III - Brandteknik, 1 poäng

Ansvarig: Prof. Bertil Fredlund/ forskarass. Helena Bülow-Hübe   Obligatorisk för årskurs 4, antagna H00 eller tidigare   FFG reg: 2 stud   FO reg:51 stud   Examinerade 2003: 53 stud

Kursen Byggnadsteknik III/Brandteknik är ett av tre delmoment i kursen ABK012 Byggt teknik, 6,5 poäng

Innehåll:

Översiktlig kunskap om hotbilden (branden). Kännedom om aktuell lagstiftning som berör byggande och det förebyggande brandskyddet. Kunskap om utrymningsdimensionering. Analys av en byggnadsutrymningstrygghet.

Litteratur:

Hamrin, Gösta: Byggt teknik, del B: Byggnads-fysik. Mårdberg, Bo: Byggt teknik byt. Del 3-6. Härnöförlaget, Härnösand. Boverkets Byggregler BBR 94. Brandskydd, Boverkets byggregler, teori och praktik, Brandskyddslaget och LTH - Brandteknik, 1994.

AHI030 Arkitekturhistoria III, 5 poäng

Anna-Maria och Roger vid besöket i Ostia Antica.

Olle inför ett detaljerat profilstudium (fotograf Anna Belfrage)

Gruppbild 2003 på Isola Tiberina

Ansvarig: Univ. lektor Anna-Maria Blennow   Obligatorisk för årskurs 3, studenter antagna H00 eller tidigare   FFG reg: 67(67) stud   FO reg: 0 stud   Examinerade 2003: 101 stud

Deltagande lärare: professor em Olle Svedberg, doktorand Roger Jönsson.

För sista gången gavs den gamla "fördjupningskursen" i Arkitekturhistoria vars mål kort och gott har angetts som "Att ge fördjupade kunskaper, speciellt i äldre tiders arkitekturhistoria."

Efter en rätt massiv förberedelseperiod bestående av två dubbel-föreläsningar i veckan med Olle som föreläsare och hans bok "Europas arkitektur före 1800" som kurslitteratur, var det dags att anträda den obligatoriska studieresan till Rom den 6 april. 64 studenter reste med på denna litet nostalgiska "sista resa" (som samtidigt innebar 20 årsjubileum för Anna-Maria, Olle var ju den som började med dessa Italienresor, som skolan bekostat, redan vid mitten av 70-talet).

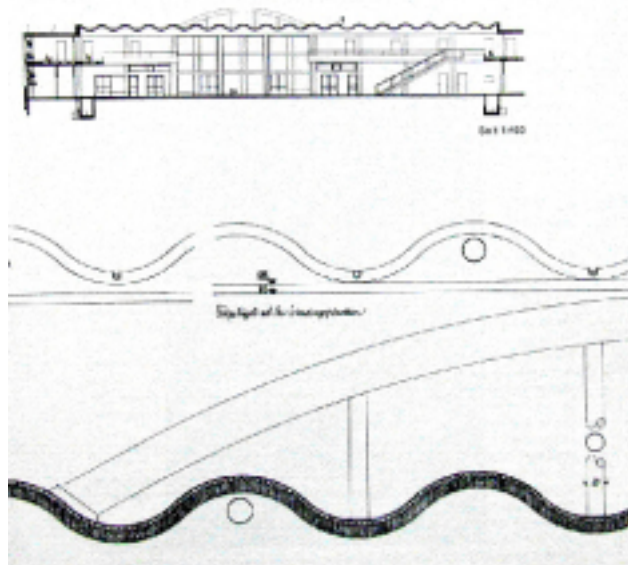
Uppläggnigen var den vanliga med antik-, renässans-, barock-, respektive 1900-talspromenader. Som tredje lärare medföljde Roger, som tog hand om 1900-talsdelen.

Under några komprimerade dagar travade vi runt i ett rätt så vårfriskt Rom (kallaste april på 50 år!), men allt gick bra som vanligt. Och även om resan blir rätt så komprimerad är Rom en oslagbar studiekälla att lära av, och en härlig stad att vistas i, i varje gatuperspektiv finns något nytt att upptäcka!

Till glädje för alla som ännu inte fått uppleva studieresan till Rom, ett obligatoriskt inslag i varje arkitekts utbildningsbakgrund tycker vi, kommer resan att fortsätta i den nya, litet annorlunda upplagda fördjupningskursen i trean vt-04 (AHI 070).

AAK120 Modernismens byggnader - restaurering, utveckling, förnyelse, 4 poäng

Ansvarig: Prof. Mats Edström

Valfri kurs för årskurs 3 eller 4

FFG reg:20 (21) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003:20 stud

Innehåll:

Kursen behandlade modernismens bevarandefrågor

- Bevarande av funktionalismens byggnadsminnen
- Ombyggnad
- Förnyelse och tillbyggnad av efterkrigstidens bostäder
- Designprogram för rehabilitering och utveckling av 60- och 70-talets storskaliga byggnadsanläggningar (flygplatser, sjukhus, skolor, kontor etc)

Vidare analyseras kvalitets- och resursfrågor med hänsyn till dagens och framtidens behov av ekologisk hänsyn och förnyelsebar teknik. Internationella organisationer och kodex genomgås. Övningen behandlar centrala arkitektur- och kvalitetsfrågor samt utformnings- och teknikproblem. Kursen utgår bl a från en serie fallstudier. Övningsuppgiften har behandlat centrala byggnadsminnen från modernismen i Skåne.

Målsättning:

Målet har varit att ge studenterna en bild av de särskilda uppgifter som möter arkitekten i bevarande och utveckling av modernismens byggnadsarv

AAM010 Miljöpsykologi, 5 poäng

Professor Rikard Küller, Universitetsadjunkt Thorbjörn Laike

Valfri kurs för årskurs 3 eller 4

FFG reg: 4 (51) stud FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 54 stud

Mål

Kursen riktar sig till arkitektstuderande och andra teknologer som vill lära sig något om människans grundläggande behov och miljöns roll i ett brett mänskligt perspektiv. Kursen behandlar människan, den fysiska miljön, den psykosociala miljön och samspelet dem emellan. Undervisningen anknyter till aktuella forskningsprojekt, exempelvis: Människans emotioner, stressreaktioner och personlighet, Barns och ungdomars miljö, daghem och skolmiljö. Bostaden, den centrala punkten i tillvaron. Den åldrande människans särskilda behov. Livsstil, miljöförstöring och miljömässig uthållighet. Ljusets inverkan på människan; färgens psykologiska effekter; buller, temperatur och mental prestation.

Medverkande

Föreläsare var huvudsakligen forskare från Miljöpsykologiska enheten, Docenterna Jan Janssens och Thorbjörn Laike, Tekn Dr Maria Johansson och Marianne Lindström. MSc Designer Lisa Tucker Cross, samt professor Anna Lisa Lindén, Sociologiska Institutionen, professor Jesper Arvidsson, Byggnadsfysik, professor Gunnar Sorte, Landskapsplanering, och professor Klas Tham, Arkitektur.

Studenter

Deltagare i kursen var, förutom 4 studenter från arkitektprogrammet, 31 utbytesstudenter 15 från civilingenjörsutbildningen i Väg och Vatten, Elektroteknik, Bioteknik, Lantmäteri, Datateknik och Ekosystemteknik.

AAM040 Ljus och färg - Bas, 3 poäng

Ansvarig: Professor Rikard Küller, Docent Thorbjörn Laike

Valfri kurs för årskurs 3 eller 4

FFG reg: 12 (24) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 23 stud

Mål

Målet med kursen är att ge kunskap om ljuset som en del av människans omgivning samt grunderna för god belysningsplanering, vidare att ge kunskap om färgseende och färgperception samt om färgens inverkan på upplevelsen av omgivningen. Kursen omfattar även en orientering i forskningens senaste landvinningar om hur ljus och färg påverkar människans välbefinnande och hälsa. Föreläsningarna handlade om: Människans behov av ljus. Ljus och estetik, Icke-visuella effekter; ljus och stress, ljus och dygnsrytm. Dagsljus inom- och utomhus; Dagsljusets egenskaper, Konstljusets egenskaper: Våra vanligaste ljuskällor, Utformning av armatur. Belysningsplanering. Färgperception. Färgens inverkan på människan. Färgen i miljön. Färgsimulering. I kursen ingick två studiebesök, ett hos Louis Poulsens showroom i Köpenhamn och ett hos Ateljé Lyktan i Åhus.

Medverkande

Föreläsare var docenterna Jan Jansens och Thorbjörn Laike samt MSc Lisa Tucker Cross från Miljöpsykologiska enheten. Gästföreläsare var Lars Rydberg, Philips, Rolf Brandstedt, Ateljé Lyktan, Per Nimer, Nordsjö samt Thomas Carlzon och Susanne Larsson, IKEA. Kursen avslutades med en presentation av under kursen utformade armaturer.

Studenter

11 studenter från arkitektutbildningen, 13 från civilingenjörsutbildningen, fördelade på lantmäterig, elektronik och ekosystemteknik.

AAU111 Kultur och byggnadskonst, 7 poäng

Ansvarig: Univ.lektor Maria Nyström

Valfri kurs för årskurs 3 eller 4

FFG reg: 7 (22) stud FO reg:0 stud

Examinerade 2003: 22 stud

Aim

The aim is to provide an insight to the culture of a foreign country.

To explore the unknown

When arriving to a new environment we shouldn't think that we know everything immediately because then nothing new is allowed to evolve. Start with the questions not the answers. With a continuous investigation it is possible to better understand the origin. A designer must be open and aware because he/she is always a guest in reality. The physical needs drive us yet we must also have social and cultural stimuli. The living city of the future will require new planning principles in addition to the traditional.

Focus

The focus is on issues concerning architecture, building and planning in Tanzania.

The course is only for participants in the project Building/City - Architecture in a Foreign Culture, AAU132.

Staff

Dr. Maria Nyström, Head of Division of Architecture and Development Studies

Linda Camara, project manager

Anna Stuermer, project coordinator

Christian Wilke, tutor

Emma Nilsby, tutor

Marcus von Euler, tutor

To read about the 2003 projects and previous projects, please consult our web site at <http://www.ark3.lth.se>.

ABF100 Trend och tradition, 4 poäng

Ansvarig: Prof. Finn Werne   Valfri kurs för årskurs 3 eller 4   FFG reg: 18 (19) stud   FO reg: 0 stud   Examinerade 2003: 19 stud

---

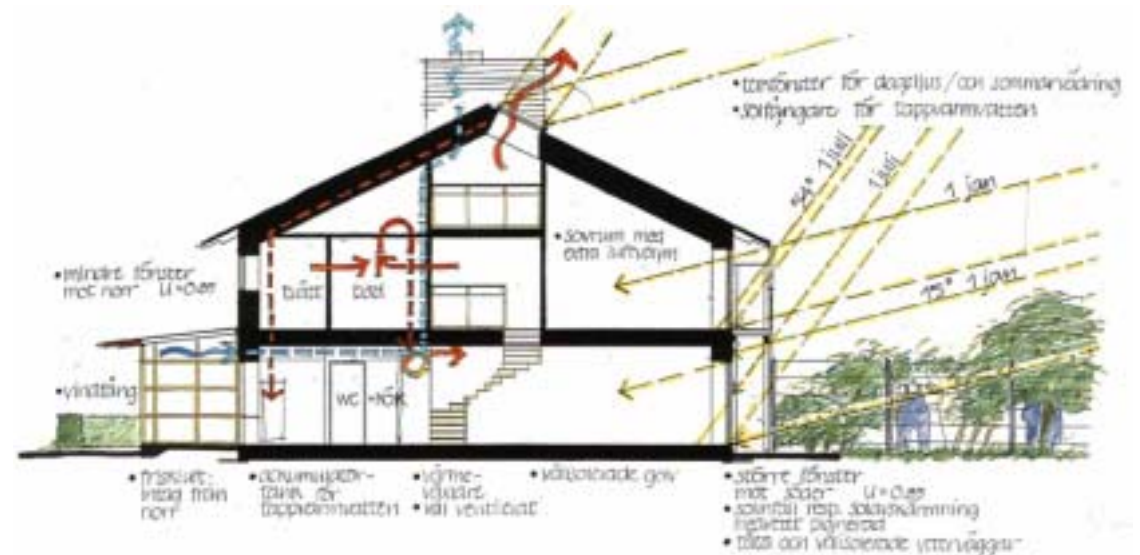
Mål

Kursen syftar till att lyfta fram intressanta och mönsterbildande arkitekturprojekt från de senaste årtiondena och belysa dem ur ett brett kulturellt och tekniskt perspektiv.

Innehåll

Efterkrigstidens stadsbyggande och arkitektur granskas. Avsikten är att lyfta fram intressanta och mönsterbildande idéprojekt och exempel från den byggda verkligheten och sätta in dem i ett ideologiskt, kulturellt, samhällligt och produktions-tekniskt sammanhang.

ABK100 Energihushållning i byggnader, 2 poäng

Ansvarig: Forskarass. Helena Bülow-Hübe, Energi & Byggnadsdesign

Valfri kurs för årskurs 3 eller 4

FFG reg: 11 (12) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 6 stud

Mål

Byggnader som utformas med låg energianvändning kan avsevärt reducera miljöpåverkan genom lägre emissioner, minskade transporter etc. Samtidigt måste man tillse att god termisk komfort och hälsa bibehålls i dessa byggnader.

Kursens mål var att förmedla kunskaper om hur olika åtgärder såsom arkitektonisk utformning (exempelvis byggnadens utformning och orientering), anpassning till naturliga förutsättningar (topografi, klimat, etc), ökad isolertjocklek, värmetröghet, utformning av detaljlösningar, energieffektiva fönster och passivt utnyttjande av solenergi tillsammans kan bidra till att skapa byggnader med låg energianvändning och god termisk komfort.

Kursinnehåll i sammandrag:

- grundläggande kunskaper om energianvändning i samhället och nyckeltal för energianvändning i byggnader
- presentation av befintliga energieffektiva byggnader
- klimatförutsättningar, energitransportfenomen, upprätthållande av energibalans för byggnader
- fönster och inglasningar – energi och klimat
- översikt av solvärme- och solettillämpningar i byggnader
- projektuppgift kring utformandet av en energieffektiv byggnad

Kursen genomfördes med föreläsningar och övningar från Avd för Energi och ByggnadsDesign. Två inbjudna arkitekter gav var sin bild av hur man kan arbeta med utformning av lågenergihus. Hans Eek pratade om sin långa erfarenhet med

projektering, från Sveriges första ekoby Tuggelite till det nu aktuella "Hus utan Värmesystem" i Lindås. Christer Nordström berättade inspirerande om hur man kan förbättra gårdar och hus ur både ett socialt och energimässigt perspektiv med exempel bl a från miljonprogrammets hus i Gärdsten, Göteborg.

En projektuppgift ingick också i kursen. Målet var att ta fram ett koncept för ett mycket energieffektivt småhus. Planer, fasader och sektioner togs fram och konstruktionslösningar valdes. Energinbehovet dokumenterades sedan genom enkla handberäkningar.

ADP130 Digital visualisering och presentation för arkitekter, 5 poäng

Bilder från övningsuppgift

Bilder från övningsuppgift

Ansvarig: Prof. Anders Ekholm

Valfri kurs för årskurs 3 eller 4

FFG reg: 22 (28) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 24 stud

Kursledare

Lennart Schyberg, verksam som illustratör och konstnär och med förflutet på arkitektkontor. Lärare i webbavsnittet var Jan Henrichsen, projekterande arkitekt och universitetsadjunkt.

Mål

Kursens mål är att visa och öva just hur modern datorteknik kan användas för professionell visualisering och presentation av arkitektförslag.

Innehåll

Visualisering är ett viktigt hjälpmedel för arkitekter att beskriva sina idéer. Att använda modellerande CAD-teknik ger ett bra underlag för detta. Denna teknik kräver både kunskap och känsla för att budskapet ska nå sin mottagare. Kursen presenterar grundläggande idéer om utformning av visuella pre-

sentationer i tryck såväl som på datorskärm. Som exempel har använts området Västra hamnen i Malmö där två tomma tomter bebyggdes av studenterna. Dessa byggnadsförslag presenterades i form av affischer, foldrar och webbsidor. Allt material till dessa alster producerades digitalt. Till stöd för övningarna presenterades grundläggande idéer om utformning av visuella presentationer i tryck såväl som på datorskärm. Program för bildbehandling, illustration, layout och webbproduktion introducerades och övades. Kursen tog också upp frågor om typografi, språkbehandling, upphovsrätt, film och ljud.

ADP140 Projekteringsledning för arkitekter, 5 poäng

Härleman och Tessin vid uppförandet av Stockholms slott

Ansvarig: Prof. Anders Ekholm

Valfri kurs för årskurs 3 eller 4

FFG reg: 6 (8) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 8 stud

Kursledare

Civ.ing. Håkan Fjällström, Temagruppen, Malmö

Mål

Kursen syfte är att ge kunskap om ledning och genomförande av byggnadsprojekteringen från programarbete till färdiga handlingar.

Innehåll

Kursen analyserar och beskriver byggprocessen och samverkan mellan olika yrkesroller samt fokuserar på hur projekteringsprocessen kan styras och påverkas av projekteringsledningen. Kursen omfattar följande för projekteringsledaren viktiga moment:

- Designprocessen; Projektarbete; Organisationsklimat och ledarskap; Projektsamverkan; Projekteringsorganisation

och projektledningsorganisation; Programarbete; Samverkan med byggherre och brukare;

- Byggprocessen – delprocesser, arbetsmetodik, beslutstillfällen; Projektplanering; Genomförandeformer för byggprojekt; Konsulträtt och konsultavtal; Kvalitets- och miljöarbete i projektet; Lagstiftning; Kvalitetsansvar enligt PBL; Kalkylering, budgetering och kostnadsstyrning; Krav på handlingar från "slutanvändarna" entreprenörer och förvaltare; Viktiga frågekomplex under projekteringen; CAD-samordning; Informationshantering.

Undervisningen bedrivs som föreläsningar, övningar och självstudier. Övningarna knyts till ett verkligt praktikfall (ny kontorsbyggnad Telia, Malmö). Självstudierna omfattar dels uppgifter i anslutning till kurslitteraturen och dels litteraturreferat, undersökningar etc.

Citat från kursvärdering vt 03: "Bästa kursen jag gått", "Engagerade föreläsare", "Bra med riktigt byggmöte", "Jag har upplevt många aha!-upplevelser vilket jag sällan gjort tidigare under utbildningen", "Det här är nog den första kursen nånsin som har varit så rolig och intressant att jag verkligen har sett fram emot föreläsningarna, eftersom innehållet i dem varit så varierat, spännande och givande", "Exemplariskt väl förberedda föreläsare", "Det är mycket givande med föreläsningar av yrkesarbetande personer", "Mycket intressant – borde vara obligatorisk för alla A-studenter innan man ger sig ut i arbetslivet", "Helhetsbilden av kursen är mycket bra".

AFO050 Möbler och inredningar, 3 poäng

Stol och bord (Abbas Chahrour)

Ansvarig: Prof. Abelardo Gonzalez

Valfri kurs för årskurs 3 eller 4

FFG reg: 0 stud

FO reg: 20 (20) stud

Examinerade 2003: 45 stud

Möbler & Inredningar är en fördjupningskurs som syftar till att med utgångspunkt i design, teknik och konst, utveckla definitionen av det "interiöra rummet". Genom att definiera rummets konstruktion som en sammansättning av interiöra element skapas kreativa förutsättningar för designinnovationer och samverkan mellan teknik och design.

Genom att introducera en tvärvetenskaplig bas för kursen, med ett brett spektrum av professioner, så som scenografer, ljussättare, kompositörer, koreografer, teoretiker, arkitekter och konstnärer, skapas en större förståelse för rummets sammansättning och design. Målsättningen är att belysa gestaltungsprocessen för inredningar och möbler ur ett helhetsperspektiv; från design- och presentationsteknik, till dialog med möbeltillverkare och industri och tillverkning av prototyp. Studen-

ten arbetar från skissmodeller till fullskalemodell i autentiska material där hänsyn tas till principer för industriellt byggande, regler och lagar inom möbler och inredningar samt produktionsteknik och marknadsföring.

Kursen ges under hela läsåret.

ASB110 Landskapsarkitektur och trädgårdskonst, 3 poäng

Ansvarig: Univ.lektor Peter Siöström

Valfri kurs för årskurs 3 eller 4

FFG reg: 14 (27) stud

FO reg:0 stud

Examinerade 2003: 27 stud

Målsättning

Kursen skall ge kunskap om samtida landskapsarkitektur och trädgårdskonst.

Innehåll

Undervisningen består av en föreläsningsserie, två heldagsutflykter samt gemensam workshop med studenter och lärare vid SLU Alnarp. Studenterna väljer vid kursens början ett individuellt tema för fördjupning. Utifrån detta tema väljer man fördjupningslitteratur; varje student skall vid kursens slut redovisa sina studier i form av en uppsats. Fördjupningsteman för uppsats under våren 2003 var bl a följande

- The Idea of Space in designs of Sven Ingvar Andersson.
- The Idea of Space in designs of Per Friberg.
- Man's perception of nature in renaissance gardens

- Contemporary ecological thinking from a historical point of view.
- Water as a theme in the garden or the landscape.
- The canal as a theme in townbuilding.

Kursen ges på engelska.

Lärare

Projektledare och examinator: universitetslektor Peter Siöström, Stadsbyggnad.

Föreläsare: Peter Siöström, univlektor Kjell Lundquist, prof Per Gustafsson, univlektor Eva Gustafsson (Inst för landskapsplanering, SLU Alnarp).

AAH130 Arkitektur, baskurs A, 15 poäng

Föreläsning i Glasgow: Föreläsningar behöver inte alltid innebära diabilider i mörka föreläsningssalar på skolan. Mer eller mindre spontant uppstår föreläsningar när man står inför något intressant.....

Workshop Land Art -03: "Band"

Sittmöbel/lampa utformad under "fantasiprojektet"

Ansvarig: Prof. Thomas Hellquist, Univ.lektor Tomas Tägil, Universitetsadjunkt David Sim, Adj. adjunkt Ingrid Järnefelt Obligatorisk för årskurs 1 och 2

Ettorna inledde med en intensiv 7-veckors introduktionskurs där de fick stifta bekantskap med arkitekturdisciplinens centrala begrepp och verktyg. De kastades in i uppgifter av relativt hög komplikationsgrad där begrepp och verktyg direkt omsattes i gestaltande övningar. Under tiden gick tvåorna Fantasy-projektet under ledning av Abelardo Gonzales. Från och med LP 2 arbetade ettorna och tvåorna gemensamt inom varje ateljé under rubriken "Boendets anatomi och metamorfoser" - med målet att skapa en bred och djup förtäelse kring boendets alla aspekter.

Ateljé X

Efter en gemensam introduktionsresa till Benestad gjorde ettorna flera workshops med verktygsövningar: "Readymades" studerade tingens uppbyggnad av komponenter, i "Tingens anatomi" studerades bildens och ritningens sätt att abstrahera

verkligheten, uppmätning av Domkyrkan innebar övning i mätteknik och gav också insikter i skalbegreppet. i "Bastubyggnad i landskap" tränades modellbygge och som avslutning gjordes en svensk utställningspaviljong till världsutställningen i Japan 2005, som byggdes i 50-delsmodell. LP 1 avslutades med besök på arkitektkontor. LP 2 inleddes med ett studiebesök i Älmhult och fortsatte med förslag till ombyggnad av Bruno Mathssons glashus i Kosta. Efter det närmade man sig boendets problematiken i fyra successiva projekt: "Amerikakoffert" koncentrerade sig på miniboendet, "Ljus och Rum" satte fokus på rummets egenskaper; "Hotellrummet" problematiserade det tillfälliga boendet och i den fjärde och avslutande uppgiften gestaltade studenterna var "beach box" en prototyp till ett sommarhus i medelhavsklimat.

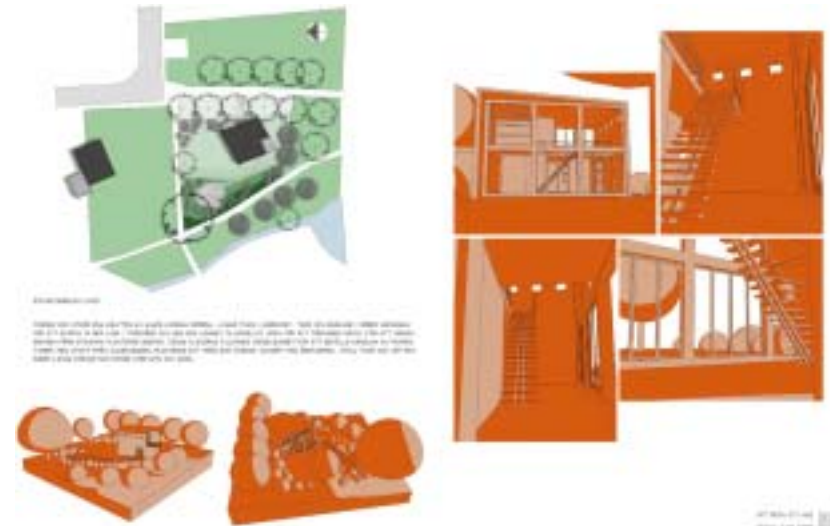
Ateljé Y

Ettorna inledde med verktygsövningar i ritteknik, mått, modellbygge, teckning mm. Som en del av en verktygskurs fick studenterna sedan utforma en parkbänk för en speciell plats på LTH-området. Modeller gjordes i träverkstaden. De sista veckorna studerade ettorna 8 kända danska villor från 1900-talet och fick genom dem lära känna arkitekturens beståndsdelar. De fick börja med att komplettera ett ofullständigt ritningsmaterial, bygga modell på huset och ta reda på bakgrundshistorien. Därefter fick de se husen i verkligheten för att slutligen rita en liten utställningspaviljong i anslutning till huset där hänsyn skulle tas till en tänkt vandring till och genom huset liksom ett ställningstagande till det arkitektoniska språket.

LP 2 inleddes med en studieresa till Holland bl a med syfte

*Bostadsuppgift i Lund; att bygga på smal och djup tomt i staden
("Villa Atrium" av Jonas Ruthblad)*

Projekt "Att bygga ett hus", förslag av Mikael Ling

FFG reg: 129 (129) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 127 stud

att introducera bostadsuppgiften: att rita ett bostadshus på en smal och djup tomt i Lund. Under två förberedelseveckor specialtränades olika redskap så som ljusstudier, skissteknik, bildanalys och presentationsteknik. Då gavs också seminarier och studiebesök på byggplats och arkitektkontor. De smala tomterna gjorde att studenterna fick lägga särskild tonvikt på ljusföring och effekter av en genomtänkt sektion liksom ett noggrant studie av hur man effektiviserar ytan. Även enkla stadsbyggnadsmässiga aspekter vägdes in. Studenterna tränades i att bedöma varandras arbeten genom att man fick samarbeta med en tänkt granne och en fiktiv beställare.

Ateljé Z

Terminen inleddes med en tredagars introkurs där uppgiften var att skapa ett Land Art-verk/objekt på temat "tätt och tillfälligt boende". Resultatet blev bl a 8 verk på kusten mellan

Borstahuset och Ålabodarna. Därefter fick ettorna rita ett hus på en tomt i Lund och samtidigt lära sig grunderna i skiss- och ritteknik, rita kroki och prova på en ny examinationsform: slutkritiken av ett avslutat arkitekturprojekt. Läsperiod 2 inleddes med ett studiebesök i Berlin där bostadsområden från 1910-talet och framåt studerades. Hemma fick studenterna översätta begreppet boende i konkreta termer: typologier, material, teknik, mått etc. Då arbetade studenterna parvis med att först bygga en modell av en tvårummare och beskriva dess kontext. Modell och inredning skulle spegla tidens arkitektoniska uttryck och byggas på så sätt att man kunde läsa material och färger men också ses som en fri tolkning av sammanhanget baserat på studenternas egen erfarenhet. I övningen ingick också studiebesök i bostäder i Malmö/Kirseberg. Läsperioden avslutades med en ombyggnad av tvårummaren. Studenterna bytte lägenheter och arbetade som arkitekter och

beställare åt varandra. Arkitekten fick ganska fria händer men måste förhålla sig till beställarens önskemål. Resultatet, 10 modeller av 2 rum och kök och förslag till ombyggnad av dessa, ställdes ut på LTH:s nyöppnade Studiecetrum.

Kring dessa projekt grupperade sig ett antal ateljégemensamma undervisningsmoment som på olika sätt stöttade det ateljé-specifika arbetet:

Bilden som Verktyg

I en serie föreläsningar och övningar presenterades och tränades grundläggande bildkonstruktioner - parallellprojektioner utan och med skuggning samt centralprojektioner (enpunkts- och tvåpunkts-) utan och med skuggning (ansvarig: Thomas Hellquist)

Diskussioner i smågrupper där studenterna aktivt deltar med sina erfarenheter och iakttagelser.

Besök på byggarbetsplats: Besök på bygge är ett nödvändigt komplement till teoretisk byggnadsteknik.....

Teknik för Arkitekter

Introduktionskursen för enbart ettorna i LP1 följdes upp av en för ettor och tvåor gemensam föreläsning i byggnadsmateriallära (ansvarig: Per Gunnar Burström).

Digitala verktyg (baskurs A)

Under hösten arbetade studenterna på flera olika sätt med datorn som digitalt verktyg integrerat i respektive ateljés övningsprojekt. Ettorna bearbetade sina husprojekt i bild med hjälp av Photoshop och i 3D med hjälp av ArchiCAD, medan tvåorna bearbetade sina husprojekt i 3D med hjälp av AutoCAD. Medverkande under höstens kurser var Ingrid Järnefelt (ansvarig), Marco Pusterla, Paul Eriksson, Jan Henriksson, Kjell Adamsson, Patrik Johansson-Sallinen

Studieresor

Studieresor gjordes till Holland (ateljé Y) och Berlin (ateljé Z) - ateljé X sköt sin studieresa till kommande vårtermin.

Portföljer

Samtliga ateljéer avslutade terminen med individuella genomgångar av studenternas portföljer - en central och viktig del i ateljépedagogiken

Medverkande lärare

Ateljé X

Ateljéföreståndare: David Sim och Per Olof Kippel

Övningsassistenter Ewa Westermark, Märten Belin, Marco Pusterla

Övriga medverkande lärare: Thomas Hellquist

Ateljé Y

Ateljéföreståndare: Tomas Tägil och Fredrik Almlöf

Övningsassistenter: Paul Eriksson, Kjell Adamsson, Joanna Heilig, Marianne Dock

Övriga medverkande lärare: Marcus Andäng, Thomas Hellquist, Gun Andreasson

Ateljé Z

Ingrid Järnefelt (ateljéföreståndare), Mats Hultman, Nina Aronsen

Övriga medverkande lärare: Emma Nilsson, Malin Eriksson, Ewa Westermark, Marcus Andäng, Mariana Mann

Gästkritiker: Thomas Hellquist, Lars-Henrik Ståhl

Motsatt sida: Workshop Land Art -03: "Blåmuslan"

AHI011 Arkitekturhistoria I, 5 poäng

Le Corbusiers skiss av Akropolis i Aten resp. ritning till hans villa Savoye i Poissy

Ansvarig: Univlektor Anna-Maria Blennow Samläses obligatoriskt för årskurs 1 och 2

FFG reg: 124 127) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: ej fastställt

Medverkande lärare: Doktorand Roger Jönsson.

Mål

Att förmedla grundkunskaper i europeisk och nordisk arkitektur- och trädgårdshistoria företrädesvis från modern tid.

Innehåll

- Introduktion till den äldre arkitekturen (för ettorna)
- 1800-talets arkitekturhistoria
- 1900-talets arkitekturhistoria
- trädgårds-, park-, och landskapskonstens historia från 1800-talet till nuläget

Denna kurs som i det nya utbildningsprogrammet ges vart annat år (växelsvis med den äldre arkitektur- och trädgårdshistorien AHI 021), inleddes som vanligt med en studieutflykt till danskarnas fina Frilandsmuseum i Brede norr om Köpen-

hamn. Detta för att introducera de nya ettorna till ämnet och dess lärare (professor em Olle Svedberg var också med), dels för att studera gammal sydkandinavisk träbyggnadsteknik.

Efter en kort introduktion till den äldre arkitekturhistorien (också för ettorna) gick sedan höstens föreläsningsserie igång med två dubbelföreläsningar i veckan. Att finna föreläsningssalar för så många som två sammanslagna årskurser är litet problematiskt. Förra hösten var det ju ett elände och vi ambulerade mellan olika lokaler, vilket de som var med säkert minns (tyvärr ryms vi ju inte längre i A-huset). Strejkande diabildsapparater och annat var sådant som gjorde livet surt för oss lärare. I år fann vi en mer permanent och välfungerande tillflykt till Anshelms gedigna föreläsningssalar i Mattehusets annex, och avdelningen investerade i en egen diabildsprojektor.

Nu har kursen avslutats med tentamen på kurslitteraturen (Olles två böcker: Arkitekternas århundrade resp. Planerarnas århundrade, och Anna-Marias Europas trädgårdar, från kap Stadsparkerna). Att rätta så kollosalt många skrivningar (i tre delar) är tämligen ansträngande, därför gjorde Anna-Maria i år ett försök med ovanligt kortfattade frågor, som går snabbare att klara, även om vi vet att studenterna gärna vill ha mer utredande frågor. Men när skrivningsmängden räknas i kilo är sådana lösningar nödvändiga. Och skrivningsresultatet blev mycket gott, mer än 95% godkända av dem som gick upp (och det var alltså de flesta).

Illustration : inget elevprojekt precis, men en illustration till hur också nutidens arkitekter stimuleras av det nödvändiga historiestudiet

ABF131 Föreläsningar i arkitektur - 03/04, 1 poäng

Ansvarig: Prof. Finn Werne

Samläses obligatoriskt för årskurs 1 och 2

FFG reg: 181 (183) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: Examination sker 2004

Mål

Kursens mål är att ge deltagarna utblickar mot arkitektur och stadsbyggande i Sverige och världen liksom om forskning och viktiga samhällsfrågor.

Innehåll

Kursen ges som en föreläsningsserie under medverkan av inbjudna föreläsare från yrkesliv och högskolor från när och fjärran. Gästföreläsare kan vara allt från företrädare för nutida globala arkitekturströmningar till forskare och lärare vid Lunds universitet/LTH

Litteratur

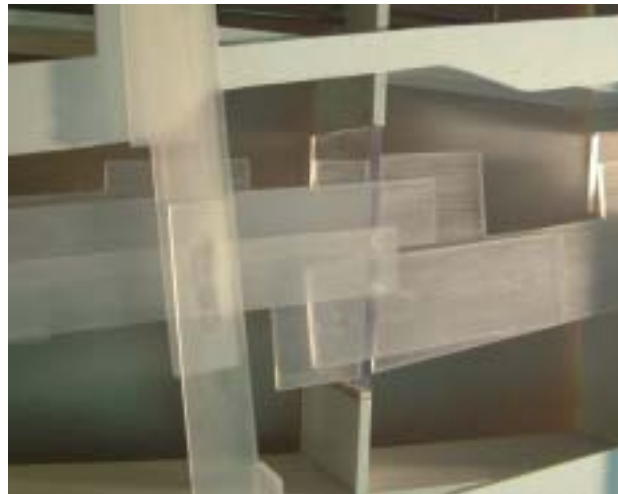
Kursen saknar litteratur

AFO260 Internationell workshop I - Staden, 1 poäng

*Från kritikergruppen; Peter Cook & Morten Lund
(workshop med Bijan Youssefzadeh)*

*Modellbild
(workshop med Bijan Youssefzadeh)*

*Modellbild
(workshop med Bijan Youssefzadeh)*

Ansvarig: Prof. Abelardo Gonzalez

Obligatorisk för årskurs 3 antagna HT01 eller senare

FFG reg: 58 (60) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 60 stud

Målsättningen för denna workshop är att lägga fram en experimentell och konceptuell undersökning av en kontext. Genom att inledningsvis sätta in sig i ett område av Malmö, inte genom att på ett konventionellt sätt undersöka platsen och genom kartor utan istället genom att titta på delar av kompositionen av marken, letande efter recessiva strukturer (ej synliga på plats) – strukturer i det stadens underliggande strukturer – titta på anomala tillstånd som en grund till utredningen. Platsen för undersökningen är området kring kontinentalbanan i Malmö.

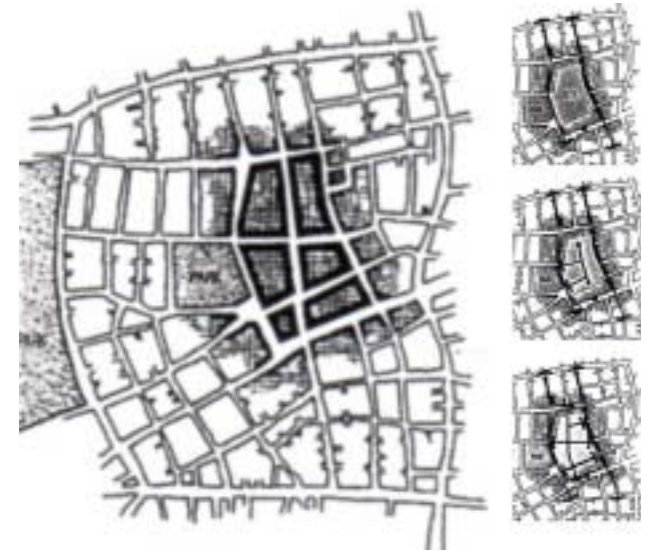
Internationell Workshop syftar till att lyfta fram rummets kapacitet som koordinatör för urbana problemställningar. Staden betraktas ur ett holistiskt perspektiv där rumslig kontinuitet skapas av relationen mellan skalor. Internationell Work-

shop definierar staden som en organism i ständig förändring där rummets utveckling bygger på transformationen av plats-specifika utgångslägen.

Genom en behandling av motsatsförhållanden, skapas nya fundament för rumslig gestaltning. Internationell Workshop syftar till att omdefiniera förhållandet mellan:

- Det individuella och det kollektiva.
- Det abstrakta och det konkreta.
- Det virtuella och det reella.

Internationell Workshop bedrivs under en avgränsad tidsperiod där syftet är att frigöra sig från invanda rumsliga typologier och anlägga fokus på ett nytt förhållande mellan rum – konstruktion – urbanism.

ASB170 Stadsbyggnad, grundkurs, 5 poäng

Ansvarig: Prof. Johan Rådberg

Obligatorisk för årskurs 3 antagna HT01 eller senare

FFG reg: 58 (58) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 58 stud

Målsättning

Målet för kursen är att ge översiktlig kunskap om stadsbyggandets grundläggande problemställningar och metoder.

innehåll

Kursen behandlar fem olika teman:

- (1) Hållbart stadsbyggande. Begreppet "den hållbara staden" (the sustainable city) är ett nyckelbegrepp i samtida stadsplanering. Begreppet tas upp till diskussion ur en rad aspekter: ekologiska, resursmässiga, sociala etc.
- (2) Stadsbyggandets idéhistoria, från 1900-talets början till dagens postmodernism och dekonstruktivism.
- (3) Urbanisering och stadsformer i ett historiskt perspektiv (1850 – 2000). Vilka är drivkrafterna bakom urbaniseringen? Hur har de tagit sig uttryck i olika bebyggelse-typer och stadsmönster?

- (4) Attraktivitet och kvalitet i stadsmiljö. Kursen tar upp forskning om kvalitet och attraktivitet i stadsmiljön.
- (5) Urban design i praktiken. Nyckelbegreppet är stadsstruktur: gator, platser, kvarter, tomter. Kursen ger inledningsvis grundläggande kunskaper om stadsstrukturens uppbyggnad, som utgångspunkt för den praktiska övningen i urban design.

Kursen består av en föreläsningsserie, ett antal heldagsseminarier samt två övningsuppgifter, en designuppgift och en kort uppsats. I kursen ingår även ett litteraturkompendium: Stadsbyggnad – teori och historia. De två heldagsseminarierna presenterar stadsarkitektens arbetsuppgifter –som spänner från kvartersnivån till den regionala nivån. Den praktiska övningsuppgiften handlar om urban design: studenterna skall skissera

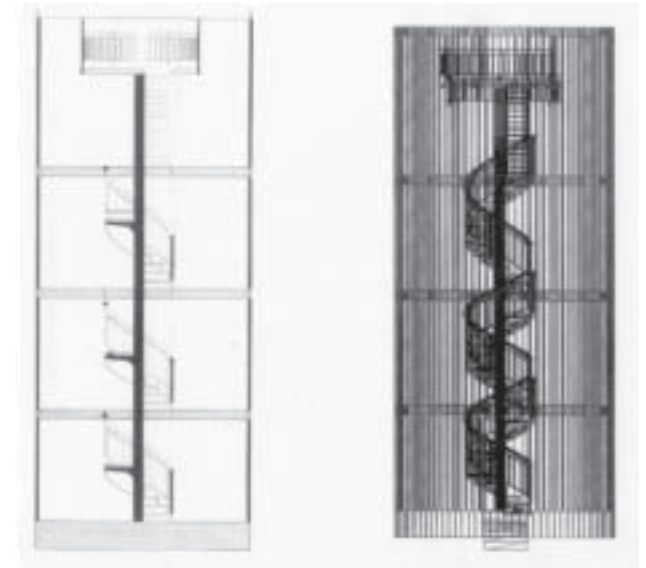
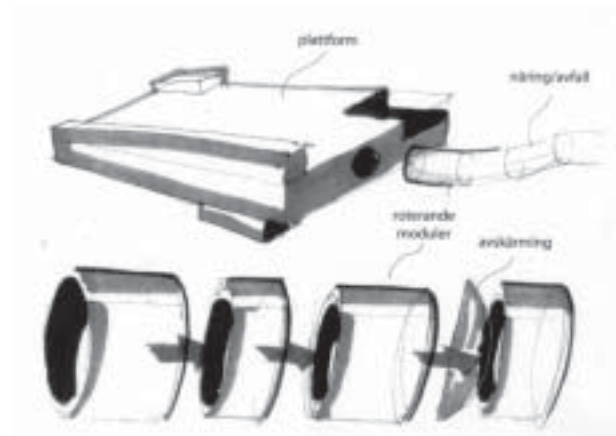
en ny stadsstruktur med gator, tomter, kvarter, platser. Kursen avslutas med en individuell uppsats, som behandlar något av de fyra teoriteman som behandlas i kursen.

Projektansvar och lärarmedverkan

Examinator och projektledare är Johan Rådberg, professor i Stadsbyggnad

Medverkande lärare är Peter Siöström, lektor, Klas Tham, professor i Arkitektur, Catharina Sternudd, doktorand och Thomas Nylund, doktorand.

AAU260 SHELTER - om begreppet tak över huvudet, 1 poäng

Ansvarig: Univ.lektor Maria Nyström

Obligatorisk för årskurs 3 antagna HT01 eller senare

FFG reg: 55 (55) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 55 stud

Kursen är inriktad på begreppet "tak över huvudet" i ett urbant sammanhang och formgivningen av dess delar och helhet. Studenten övas i att bryta ner begreppet för att identifiera och förstå relationen mellan dess olika komponenter. Det handlar om definitioner av begreppet och beskrivning av ingående funktioner. Dessa sätts i relation till varandra och i en kontext med beståndsdelar som miljö, kultur, teknologi, klimat, traditioner och befintliga resurser. Studenten tillägnar sig metoder för att kunna tydliggöra problemställningen och begränsa designuppgiften.

Analysen används som verktyg för att sammanställa de identifierade systemen till designkriterier. Dessa ligger till grund för designförslag. Studenten övas både att i grupp och enskilt göra problemanalys och att formulera designkriterier.

Kursen består av föreläsningar, workshop och gemensamt

studioarbete.

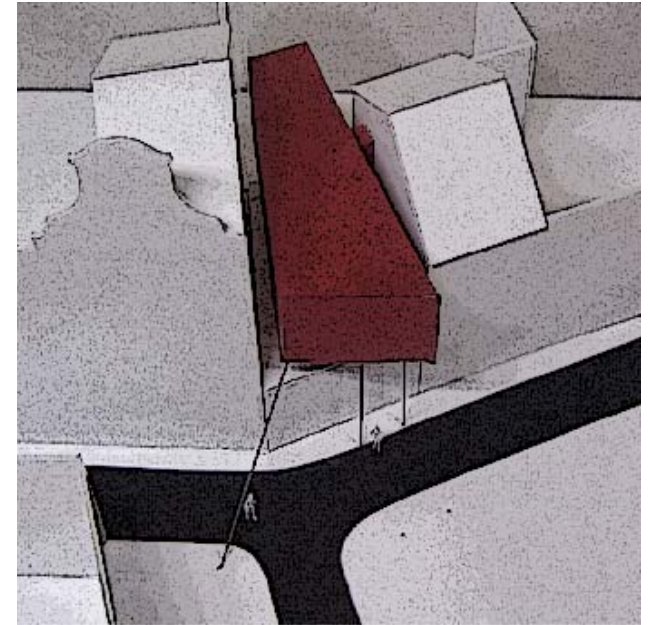
Föreläsningen visar på boendesystem i olika kulturer – Afrika, Asien och Sverige, begrepp, designkriterier, systemtänkande och produktion.

Workshopen är en dagsövning i grupp och fungerar som en inledande problem- och metodbeskrivning. Slutsatserna från arbetet fungerar som underlag för det fortsatta arbetet i kursen. Workshop del 1 är ett analysarbete i grupp för att öva och diskutera arbetet med att bryta ned "tak över huvudet"-begreppet i sina beståndsdelar. Workshop del 2 syftar till att gemensamt studera metoden att använda sig av gruppernas resultat i del 1 för att formulera designkriterier.

Studioarbetet syftar till att därefter individuellt omsätta designkriterier till ett designförslag.

Designförslaget redovisas i ritning och modell.

ABV060 Stadens utveckling, 3 poäng

Ansvarig: Prof. Kerstin Barup

Obligatorisk för årskurs 3 antagna HT01 eller senare

FFG reg: 56 (56)stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 33 stud

Innehåll

Kursen är en introduktion i utveckling och förnyelse av sentida och halmodern bebyggelse i stadsmiljö. Existerande bebyggelses framväxt behandlas liksom stadens förnyelse till nutid

Kursen fokuserade på

- Metoder för analys av bevarandevärd bebyggelse
- Arkitektur i förändring och förnyelse
- Infill i teori & praktik

Målsättning:

Syftet är att ge kunskaper och förmåga att diskutera om

- stadens utveckling, dess arkitektoniska värden och bevarandekvaliteter.
- bevarandevärden i objekt och miljöer
- utformning av arkitektur i staden (s.k. infill).

Medverkande gästlärare

Arkitekterna Esbjörn Jonsson, Berit Restad, Ingela Pålsson Skarin, Jonny Åstrand, antikvarie Otto Rydning samt professorer Karl-Otto Ellefsen och Mats Edström

AAK045 Arkitektur i stadssammanhang, 10 poäng

Grosz: Friedrichstrasse

Ansvarig: Univ.lektor Bernt Nilsson

Valbar studio för årskurs 3 antagna HT01 eller senare

FFG reg: 31 (31) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 31 stud

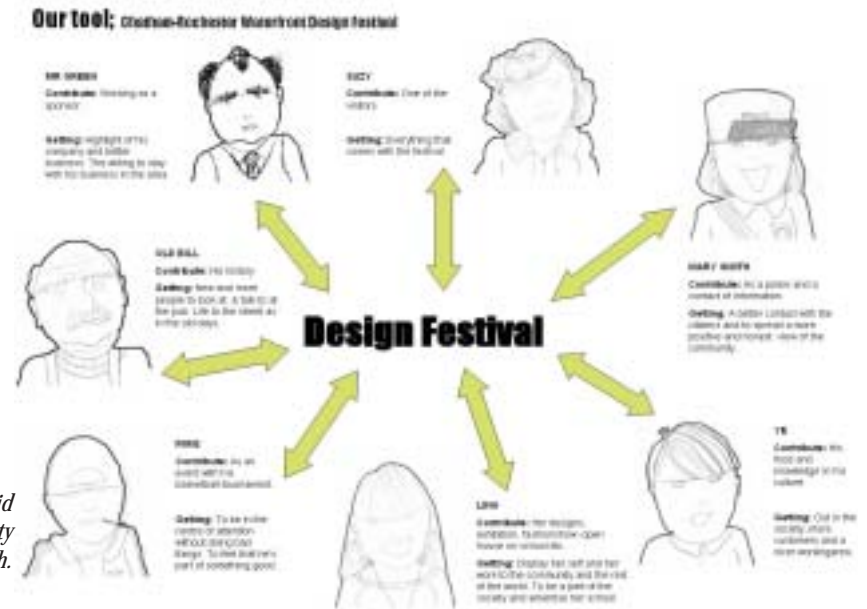
Mål

Kursen ska ge kunskap om relationerna mellan arkitektens olika skalnivåer; från detaljerad byggnadsnivå till stadsbyggnadsnivå. Kursen genomsyras av ett kontextuellt förhållningssätt.

Innehåll

Kursen inleds med en "reading" av de aktuella projekteringsplatserna. Readingen innebär att platsen läses av och tolkas i intuitiva skisser. Resultatet av readingen bildar underlag för den kommande projekteringen.

Projekteringen bedrivs i komplexa befintliga sammanhang och gestaltungsoppgiften varierar i skala från enskild byggnad till stadsnivå.

AFO250 Urbana experiment, 10 poäng

"The Thames gateway participation project" av Hanna Plato, David Andréén och Sandra Almquist Johansson i samarbete med University of Greenwich.

Ansvarig: Prof. Abelardo Gonzalez

Valbar studio för årskurs 3 antagna HT01 eller senare

FFG reg: 26 (26) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 26 stud

Projektet Urbana Experiment koncentreras kring urban planering och möjligheterna till en framtida expansion av Malmö. En studie av London samt Helsingborg ligger till grund för att skapa ett ramverk och en metod för förslaget av expansionen av Malmö.

Projektet genomfördes med samarbete med Department of Urbanism and Architecture på University of Greenwich i London, England. Arbetet började med en 3 veckors workshop, "The Themes Gateway" i London samt en workshop som behandlade hamnområdet i Helsingborg, denna i samarbete med Stadsbyggnadskontoret i Helsingborg. Slutligen avslutades projektet med en studie i samarbete med Malmö stad och Stadsbyggnadskontoret i Malmö där arbetet koncentrerades kring kontinentalbanan.

Projektet kan ses som ett försök att skapa en rik och dynamisk helhet. Genom omfattande analyser av stadens struktur och

dess urbana förutsättningar, parallellt med studier i samtida arkitekturteori och design, hoppas vi uppnå en både kreativ och platsförankrad och tidsförankrad arkitektur. Målsättningen är att initiera experimentellt artistiskt designarbete, med sikte på nya arkitektoniska uttryck. Projektet syftar till att expandera traditionella uppfattningar om vad arkitektur är och hur den uppstår. Vi arbetar med övertygelsen om arkitektur som varande en konst; en konst präglad av en delikatt balans mellan känsla och rationalitet.

Projektets experimentella metod ska ge möjligheter till en ny tolkning av begreppet arkitektur och utmana konventionella uppfattningar och livsstilar. Projektet är en pedagogisk process där varje steg leds av inbjudna gästlärare. Studenterna får på detta viset kontinuerliga energikickar, och presenteras inför olika arkitektoniska förhållningssätt under hela terminen.

Inbjudna föreläsare och gästlärare förmedlar inspiration och kunskap av högsta internationella kvalitet. De initierar ett intensivt och koncentrerat arbete, genomfört av idéer och frågor som i dag behandlas vid de mest framstående arkitekturskolorna i världen.

Projektet löper över en termin och har som syfte att analysera och gestalta en området i Malmö. Målet är att hitta nya funktioner och nya arkitekturspråk för platsen, med utgångspunkt i områdets mycket speciella karaktär och dess hamnindustriella bakgrund. I projektet analyseras, tolkas och beskrivs förhållandet mellan form, konstruktion och funktion under olika historiska perioder, för att förstå platsens potential. Därefter utformas personliga koncept och attityder till platsen, och idéer för dess framtida utveckling.

AAK011 Stadsrum - husrum 1, 13 poäng

Ansvarig: Univ.lektor Bernt Nilsson

Valbart projekt för årskurs 4, antagna HT00 eller tidigare

FFG reg: 22 (47) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 54 stud

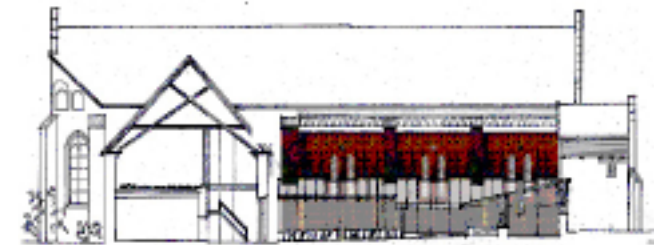
Mål

Målet med projektet är att utifrån samlade erfarenheter av den byggda urbana rumsstrukturen och dess kapacitet för användning utveckla den för arkitekter specifika yrkeskompetensen till gestaltning av platser och byggnader.

Innehåll

I projektet studeras staden som en sammanhängande rumslig organisation med egenskaper som ger möjlighet till förändrad användning i ett långtidsperspektiv. Arbetet innefattar studier av stadskärnan med betoning på hur små förändringar har inverkan på stadsnivån.

Intresset fokuseras på förhållandet mellan den enskilda byggnaden och det globala sammanhanget. Projektarbetet karaktäriseras av en omvandling av och addering till befintliga byggnads- och rumsstrukturer med hänsyn till platsers speciella förutsättningar. Avsikten är att öka förståelsen för lokala särigheter, vilka har betydelse för livet på den speciella platsen, och med detta som bakgrund utveckla stadens rumsliga struktur så att den blir tillräckligt meningsfull och fattbar för att vi ska kunna identifiera oss med den.

ABV030 Restaurering och förnyelse - kulturhistoriska byggnader, 13 poäng

Ansvarig: Prof. Mats Edström

Valbart projekt för årskurs 4, antagna HT00 eller tidigare

FFG reg:14 (15) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 16 stud

Byggnadsminnen och kyrkor förvaltas för att bevaras i över-skådlig framtid. Det ställer särskilda krav på sättet att under-hålla och förnya byggnadsmateria- l, ex val av material och hantverk, inpassningen av ny teknik och utrustning, utform-ningen av mötet mellan ny och gammal gestaltning. Arkitek- tens tillämpning av moderna förhållningssätt i restaurering resulterar därför ofta i åtgärder med högre detaljeringsgrad än i konventionella nybyggnadsuppgifter.

Projektet som omfattat Per Hälsas gård och Klostret i Ystad har innehållit följande huvudmoment:

Förundersökning och instudering av utvald kyrka

Val av objekt, inventering, uppmätning, skadebesiktning

Program för nya funktioner och användningsformer

Exkursion till Kölnerdomen, Haut Koeningsberg,

Reimskatedralen, Beauvais, Victor Hortas hus, Ritweld-Schröder hus

Byggnadsanalys, värdering av kvalitet och kapacitet

Skisser och konsekvensanalys

Åtgärdsförslag och detaljprojektering samt arbetsbeskrivning

Målsättning, arbetsformer och resultat

Kursmålet är att ge kunskaper i arkitektens arbetsmetoder i vård- och förnyelse av kulturhistorisk värdefull bebyggelse. Förundersökningsmetodernas detaljerade studium och bygg-andsanalys har givit förutsättningar för precisering och ställ-ningstaganden vid utformningsval och planering av nya funk- tioner och funktionsförändringar. Kursen har särskilt fokuse- rats på behandlingen av ny arkitektur i mötet med äldre bygg- nad. Spänningsfältet mellan form- och materiallikhet samt

kontrastverkan och nya materialbehandlingar har särskilt stu- derats.

Vi har tillämpat traditionella och digitala uppmättningsmetoder, gjort materialinventering och -analys samt arkivstudier. Vi har registrerat skador och tekniskt skick för att förstå husets konstruktiva och fysikaliska uppbyggnad. Sammanläsningen av källmaterial och inventeringar har givit förutsättningar för att värdera husets och delarnas kvalitet och kapacitet. En målbeskrivning har bildat utgångspunkt för formningen av den nya arkitektur som gestaltas i mötet med den gamla byggnaden.

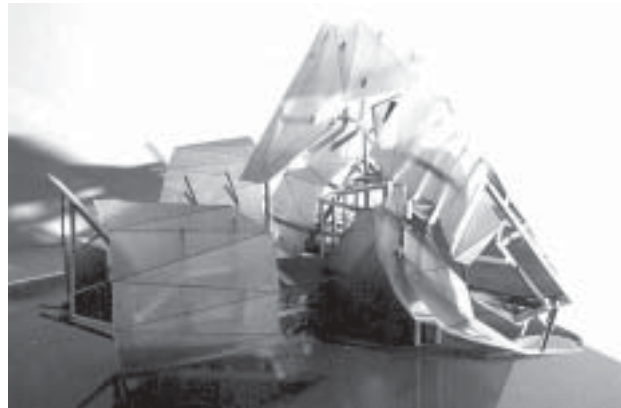
Modeller, material- och hantverksövningar preciserar utformningsval. Parallellt har studerats pågående och nyligen genomförda restaureringar för att se och värdera tillämpningar av modern restaureringssyn.

AFO100 Från scenografi till arkitektur, 13 poäng

Arkitekturförslag (Mathias Åström)

Modell (Mathias Åström)

Scenografi (Mathias Åström)

Ansvareg: Prof. Abelardo Gonzalez

Valbart projekt för årskurs 4, antagna HT00 eller tidigare

FFG reg: 20 (36) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 70 stud

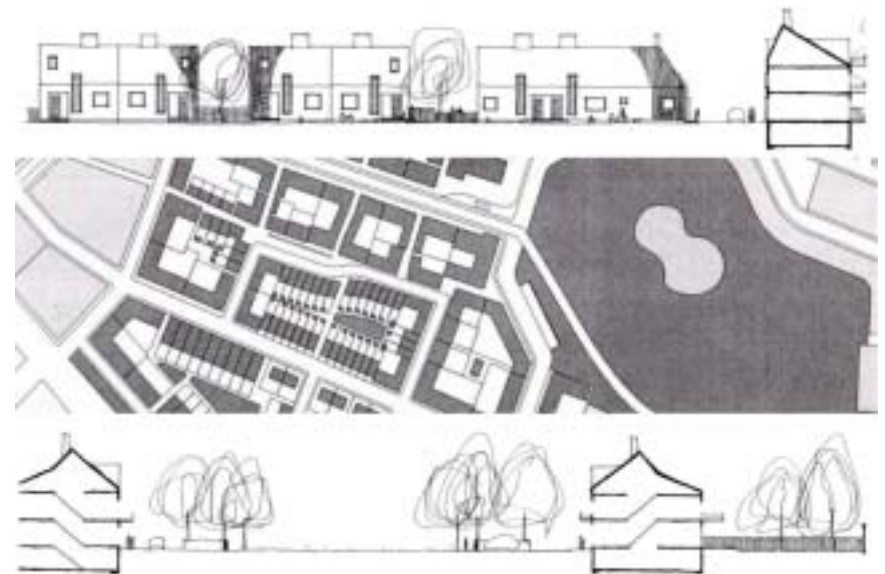
Från Scenografi till Arkitektur är en intellektuell övning i både scenografi och arkitektur med målet att upptäcka de gemensamma grunderna för de båda disciplinerna.

Kursen syftar till att använda teaterrummet som ett experimentarium, för att undersöka de grundläggande beståndsdelarna för arkitektur. Teaterrummet erbjuder ett avskilt och begränsat rum, där en gestaltningsprocess tar sitt ursprung i ett manus (program) för att skapa upplevelsen av rummet. Rummet konstrueras med hjälp av samverkan mellan fysiska element (dekor), ljus, ljud, mänsklig närvaro, rörelse och handling (process).

Med scenografien som utgångspunkt tas stadsrummet i besittning, med syfte att gestalta en byggnad. Valda fastigheter finns i Malmö innerstad och består av s.k. bombhål – rester från efterkrigstidens urbana saneringsprocess.

Dessa fastigheter representerar tydligt den samtida komplexiteten i urbanism och dom kräver designinnovationer för förståelse och exploatering. Det gestaltande arbetet utgör huvuddelen i kursen och det stöds en studieresa till Berlin/Dresden/Dessau samt av workshops och seminarier.

ASB130 Stadsutveckling - stadsåterbruk, 13 poäng

Ansvarig: Prof. Johan Rådberg

Valbart projekt för årskurs 4, antagna HT00 eller tidigare

FFG reg: 11 (11) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 25 stud

Målsättning

Det övergripande målet för projektet är att ge kunskaper om och färdigheter i stadsutformning/urban design samt träning i att utforma förslag till omvandling av befintliga stadsmiljöer under förändringstryck.

Innehåll

Projektet är indelat i tre etapper. Etapp I består av en intensivkurs i stadsutformning/urban design. I några korta skissövningar behandlar man stadsstrukturens grundläggande element: gata, plats, tomt, byggnad, gård. Materialet samlas i en "urban repertoarbok" som skall fungera som stöd och referens för det fortsatta arbetet. I etapp II påbörjas den egentliga projektuppgiften: omvandling av ett befintligt område strax utanför Lunds stadskärna, från lågintensivt företagsområde till attraktivt stadsområde med en blandning av verksamheter och

bostäder. Uppgiften är att skissera en ny, intensivare och finmaskigare stadsstruktur med omsorgsfullt gestaltade gator, offentliga platser och kvarter. Den inledande översiktliga skissen fördjupas i följande etapp, som består i studera ett delområde. Man skisserar lämplig ny tomtstruktur och nya byggnadstyper i sektioner, planer och fasader. Etapp III avslutas med en samlad slutinlämning och slutkritik på terminens arbete.

Litteraturseminarier

Undervisning i form av föreläsningar och ritsassistentens kompletteras och stöds av två litteraturkompendier, som gas igenom i två litteraturseminarier.

Workshops

Klas Tham, professor i Arkitektur II leder en tredagars work-

shop om "bostad i stads kvarter". Mats Hultman, universitetsadjunkt i Formlära leder en workshop om "Stadskaraktär".

Studieresa

I projektet ingår också en studieresa till Amsterdam, där man studerar både den historiska stadsstrukturen och aktuella stadsomvandlingsprojekt.

Projektansvar och lärarmedverkan

Examinator är Johan Rådberg, professor i Stadsbyggnad
Projektledare är Peter Siöström, univlektor i Stadsbyggnad
Biträdande projektledare är Catharina Sternudd, doktorand i Stadsbyggnad.

Två workshops leds av professor Klas Tham resp univadjunkt Mats Hultman.

VBE050 Byggnadsekonomi, AK för A, 3 poäng

Ansvarig: Univ.lektor Anne Landin

Obligatorisk för årskurs 4, antagna HT00 eller tidigare

FFG reg: 88 (89) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 74 stud

Mål

Det övergripande målet för kursen är att ge en helhetssyn på de aktiviteter i ett byggprojekt som genomförs från den första idén (att man önskar bygga) till dess att man har fått fram färdiga produktionshandlingar. Efter avslutad kurs ska studenten ha fått en helhetsbild av byggprocessen och dess intressenter samt samhällets påverkan på byggprocessen, ha fått insikt i byggherrens projektarbete fram till produktionsskedet, kunna beräkna byggkostnader på olika nivåer i byggprocessen, ha fått allmänna kunskaper om upphandling av entreprenader och konsulttjänster, kunna upprätta enklare tidplaner, känna till elementära byggproduktionsmetoder samt känna till allmänna villkor för fastighetsjuridik och fastighetsekonomi.

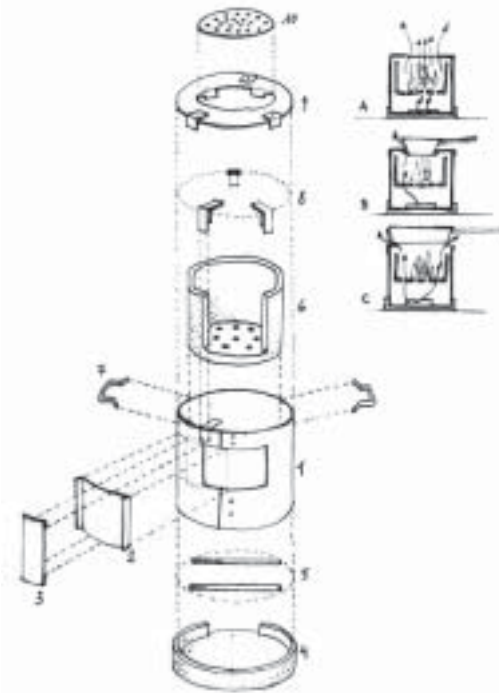
Innehåll

Byggprocessen i samhället. Projektadministration (Project Management). Byggherrens projektarbete; organisation, planering, ekonomistyrning. Upphandlingsformer. Planeringsteknik, nätverk etc. Översikt av produktionsmetoder. Finansiering av bostäder. Obligatoriska övningsuppgifter genomföres individuellt och i grupp.

Litteratur

Att upphandla byggprojekt - kurskompendium. Byggprocessen. Avdelningen för byggnadsekonomi, AB 92 och ABK 96.

AAU030 Systemanalys och svart låda, 3 poäng

Ansvarig: Univ.lektor Maria Nyström   Valbar kurs för årskurs 4, antagna HT00 eller tidigare   FFG reg: 6 (13) stud   FO reg: 0 stud   Examinerade 2003: 25 stud

Mål

Kursen syftar till att ge studenten en förståelse för sitt eget sätt att arbeta med designprocessen och hur den processen hänger samman med produkten.

Innehåll

Studenten lär sig att hantera systemspråket och att modellera abstrakt på olika sätt. Mikro- och makrotänkandet, kunskapen om del och helhet, tydliggörs.

Systemanalysen tillåter, genom sitt språk, kopplingar mellan olika ämnesområden vilket är användbart i ett mångdisciplinärt samarbete.

Ämnesområden diskuteras på olika nivåer t ex hur artefakten spis påverkar köket, bo/staden och det globala klimatet d.v.s. från förbränningskammaren till den förorenade luften i Peking.

Studentens egen, individuella designprocess, behandlas ur olika perspektiv. Hur möter det mer systematiska tänkandet och analysen den kreativa processen.

Kursen består av föreläsningar och en mindre övning för introduktion i systemtänkandet. Den avslutande uppgiften i kursen är att applicera systemtänkandet på ett eget projekt och/eller designprocess och presentera det dels genom en kort uppsats, dels genom en muntlig presentation.

Medverkande och gästföreläsare:

- Bo Adamson
- Anders Ekholm
- Marcus von Euler
- Hördur Haraldsson
- Mattias Hedberg
- Maria Nyström
- Harald Sverdrup
- Eva Wängelin
- Catarina Östlund

ABV010 Byggnadshantverket i restaurering och ombyggnad, 4 poäng

Grosz: Friedrichstrasse

Ansvarig: Prof. Mats Edström

Valbar kurs för årskurs 4, antagna HT00 eller tidigare

FFG reg:15 (24) stud FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 18 stud

Innehåll:

Istandsättning, förvaltning och förnyelse av vårt arkitekturarv fordrar kunskap om de byggtekniker och -metoder som husen är byggda av. Nya byggnadsmaterial och byggprocesser under efterkrigstiden har drastiskt förändrat villkoren för traditionellt byggnadshantverk. Arkitekten blir därför ofta en garant för att kunna undersöka, föreskriva och kontrollera hantverkskvalitet i ombyggnad och restaurering.

Vårt samlade arkitekturarv omfattar byggnadsminnen och kyrkor men också ett stort antal byggnader och bebyggelsemiljöer av kulturhistoriskt- eller miljövärde som fordrar traditionellt byggnadshantverk.

Kursstrukturen utgår från en teoretisk del som omfattar föreläsningar, litteraturstudier och seminarier, en tillämpningsdel omfattande laborationer i medverkan av fackhantverkare samt

studiebesök. I kursen har ingått bl a följande avsnitt:

- Byggnadshantverkets utveckling och teknikhistoria
- Restaurerings- och undersökningsteknik
- Fackhantverk, laborationer i traditionella målnings-tekniker, puts/murning, plåt trä/snickeri, stuck och stenhantverk
- Praktikfall i restaurering samt i projektering av istandsättningsarbeten

Målsättning:

Denna kurs har behandlat de traditionella byggnadshantverken i bl a natursten, tegel/puts, trä, målning, plåt och stuck samt deras tillämpningar i restaurerings- och förvaltningsprocessen. Målet är att förmedla sådan kunskap som kan nyttiggöras i undersökning och analys av befintliga byggnader/byggnadsdelar samt att i projekteringsarbete kunna föreskriva kvalitativt hantverksutförande i restaurering.

Medverkande gästföreläsare:

Målerikonservator Karin Hermerén, plåtslagarmästare Bror Mårtensson, stenhuggare Mats Johansson, doktorand Rickard Källström, stuckatör Hans Räthel m fl

ADP051 Datorstödd projektering, 4 poäng

Ansvarig: Prof. Anders Ekholm

Valbar kurs för årskurs 4, antagna HT00 eller tidigare

FFG reg: 35 (36) stud

FO reg: 0 stud

Examinerade 2003: 51 stud

Kursledare

Universitetsadjunkt Jan Henrichsén, Projekteringsmetodik

Mål

Kursens mål var att fördjupa kunskapen om användningen av sådan objektorienterad, modellerande CAD för olika uppgifter och skeden i arkitektarbetet.

Innehåll

Att använda modellerande CAD-teknik är i dag ett alternativ till att "rita med CAD". Den modellerande CAD-tekniken ger ett bra underlag för arkitektens olika arbetsuppgifter i skiss- och projekteringsprocessen. Inledningsvis diskuterades grunderna för användning av informationsteknik i samhällsbyggnadsprocessen utifrån främst arkitektens perspektiv. Forskningsläget i Sverige avseende dessa frågor presenterades också översiktligt. Olika CAD-tekniker beskrevs och jämfördes inbördes. Metoder för uppbyggnad av CAD-modellen såväl som för dess anpassning till visualisering i form av bilder, animationer och ritningar beskrevs och övades.

AFO055 Möbler och inredningar, 4 poäng

Ansvarig: Prof. Abelardo Gonzalez   Valbar kurs för årskurs 4, antagna HT00 eller tidigare   FFG reg: 20 stud   FO reg: 0 stud   Examinerade 2003: Examination sker VT 2004

Möbler & Inredningar är en fördjupningskurs som syftar till att med utgångspunkt i design, teknik och konst, utveckla definitionen av det "interiöra rummet". Genom att definiera rummets konstruktion som en sammansättning av interiöra element skapas kreativa förutsättningar för designinnovationer och samverkan mellan teknik och design.

ten arbetar från skissmodeller till fullskalemodell i autentiska material där hänsyn tas till principer för industriellt byggande, regler och lagar inom möbler och inredningar samt produktionsteknik och marknadsföring.

Kursen ges under hela läsåret.

Genom att introducera en tvärvetenskaplig bas för kursen, med ett brett spektrum av professioner, så som scenografer, ljussättare, kompositörer, koreografer, teoretiker, arkitekter och konstnärer, skapas en större förståelse för rummets sammansättning och design. Målsättningen är att belysa gestaltungsprocessen för inredningar och möbler ur ett helhetsperspektiv; från design- och presentationsteknik, till dialog med möbeltillverkare och industri och tillverkning av prototyp. Studen-

Examensarbete, 20 poäng

Det avslutande momentet inom arkitektprogrammet utgörs av det självständiga examensarbetet som omfattar 20 poäng, dvs en hel termins studier. Syftet är att studenten inom ramar för examensarbetet ska visa att han/hon kan tillämpa de kunskaper man tillgodogjort sig under utbildningen.

Presentation och examination av examensarbetet sker vid en öppen genomgång där studenten presenterar sitt arbete för en jury och närvarande utomstående gäster. Öppenheten vid examensarbetsgenomgången, liksom vid samtliga genomgångar, är naturligtvis viktig för att skapa en bra debatt samtidigt som studenten får möjlighet att dela med sig av sitt projekt.

Avsaknaden av ett givet medium att annonsera om när det är tid för presentation i kombination att ansvaret för detta till stor del legat på studenten har under året gjort att öppenheten

och den publika närvaron vid olika examensgenomgångar varierat kraftigt - allt från helt oannonserade till mycket välkända och välbesökta genomgångar har förekommit.

Vanligtvis genomförs examensarbetet inom antingen institutionen för Arkitektur eller institutionen för Byggnad och Arkitektur med de ämnesområden som finns representerade, dvs Arkitektur I, Arkitektur II Arkitektur III, Stadsbyggnad, Formlära, Byggnadsfunktionslära, Byggnads-konstruktionslära, Installationsteknik, Arkitekturhistoria, Arkitektur – Datorstödd projektering eller Bebyggelsevård. Inte sällan genomförs dock examensarbetet med visst samarbete utanför LTH - antingen med kommun/stat/näringsliv eller andra universitet/högskolor.

Reglerna för genomförande av examensarbete är för närvarande under översyn; läs mer på sidan 10.

Statistik

Examensarbeten vid inst. f Arkitektur:

Registrerade (påbörjade) 2003: 45 studenter

Examinerade (avslutade) 2003: 33 studenter

Examensarbeten vid inst. f Byggnad och Arkitektur:

Registrerade (påbörjade) 2003: 7 studenter

Examinerade (avslutade) 2003: 6 studenter

Examen från arkitektutbildningen: (Andel examinerade av totalt antal antagna)

5 År: 8%

6 År: 23%

7 År: 34%

14 År: 59%

Några examensarbeten under 2003

Marie Robertsson

Slutpresentation: 2003-06-03

Titel: Jesus Christ Superstar

Scenografi för Jesus Christ Superstar är ett examensarbete där slutproduktionen är en scenografi i full skala. Jag arbetade med hela processen från första idéskissen fram till den slutgiltiga produkten, sex föreställningar av rockoperan Jesus Christ Superstar. Mitt ansvar var att utforma scenografin, det vill säga den fysiska scenen och scenbildens utformning, rekvisita, kostym, smink samt programbladets grafi ska layout.

Resultatet blev en sparsmakad scenografi uppbyggd runt en rundscen, åtta kravallstaket och moderna kostymer enligt ett visst färgschema.

Jesus Christ Superstar sattes upp våren 2003 i Ronneby och Karlshamn. Premiären var den 10 maj och föreställningarna sågs av ca 4000

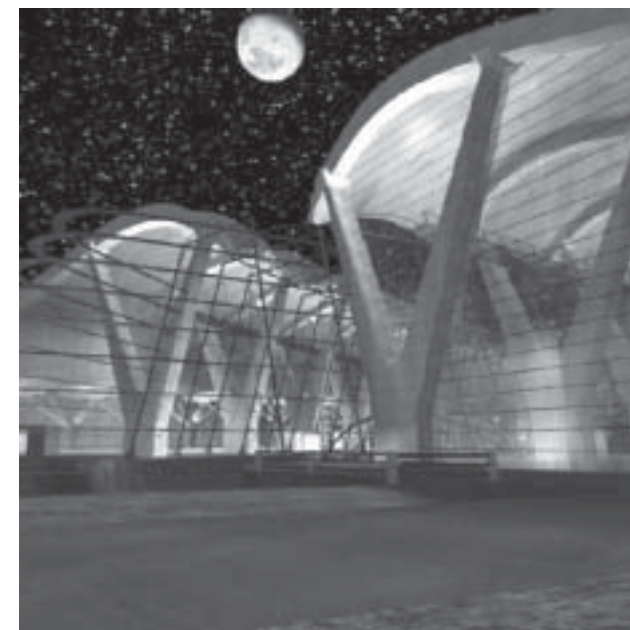
Niklas Haagman och Henrik Nilsson

Slutpresentation: 2003-11-24

Titel: Från industri till stad

Som utgångspunkt i vårt arbete med den nya stadsplanen över Limhamns industriområde har vi hela tiden haft de styrkor och kvaliteter som redan idag finns att hitta i området. Målet har varit att spara, förbättra, förtydliga och accentuera dessa så att områdets historia blir en tydlig och naturlig del i den nya plan. Dessa kom tidigt att utgöra ryggraden till vilken vi sedan fogade kroppens övriga delar, baserade på de tankar vi har om hur en stad i ett sådant här sammanhang bör se ut.

Våra designkriterier/nyckelord - I vårt arbete med området har vi hela tiden eftersträvat att uppnå en stadsmässighet i planen. För att ringa in begreppet stadsmässighet definierade vi ett antal nyckelord som uttryckte det vi eftersträvade när vi pratade om begreppet. Dessa nyckelord utgjorde de designkriterier efter vilka vi byggde den nya stadsdelen. Nyckelorden är: mångfald, sekvenser, siktlinjer, intimitet och den mänskliga skalan.

Mattias Böckin

Slutpresentation: 2003-09-30

Titel: Tokyo's Kitchen

The Tsukiji Wholesale Market is the largest of its kind in the world. It is the main hub in the global fishing industry. The almost unimaginable amount of about 2600 tons of fish and an additional 1500 tons of fruits and vegetables changes hands and is then distributed with the help of uncountable lorries and trucks every day.

The purpose of this diploma work is to investigate which factors will affect the outcome of the relocation of the Tsukiji Wholesale Market and to discuss possible scenarios for the future of the planned Toyosu Wholesale Market based on these factors. These discussions will be supported by design solutions regarding the overall layout and zoning of the market and its related components. I also go deeper into detail and discuss the design of shops and stalls.

Daniel Vilnersson

Slutpresentation: 2003-06-13

Titel: Hotell Xrange

Hotell Xrange kan ses som ett förslag på ett nytt hotell för forskarna på Esrange, men det skall framför allt ses som en vision av en ny metod inom byggande och arkitektur. Metoden innebär att de material och byggnadsdelar som idag används för en byggnads bärande konstruktion, dess isolering, värmedistribuering och värmelager ersätts av ett skum som jäsas under kontrollerade former för att skapa golv, väggar och tak – rum. Hotellet som arbetet beskriver är en konceptmodell av min vision. Experiment med olika typer av jäsning fotograferades och sammanställdes till filmer. Ur dessa fritt växande rum togs inspiration till de ritningar som presenteras. Ur fotografi er från det jästas inre formades interiörer som motsvarar det färdiga hotellets

Nina Pahajoki, modellstudie av klostermuseum i Ystad.jpg

Examensarbeten vid inst. f Byggande och Arkitektur

handledare Kerstin Barup:

Finlabo skola, byggnadsundersökning och varsam ombyggnad, Jeanette Gustavson – Möller

Smygehuk – delar och helhet, Petra Pertoft

handledare Mats Edström:

Vildmarkshuset - gammalt möter nytt, Marie von der Groeben

Modernismens byggnader - tillämpad teknik, Maria Johansson

Nytt bostadshus i Karlskrona skärgård, Sofia Göland

Nytt kontorshus på Arkershus, Oslo, Jakob Örtendal

Pågående

Ny pir på Sturups flygplats, Claes Morath

Klostermuseet i Ystad, Nina Pahajoki

Lagerhustomten i Eslöv, Ann-Sophie Rockborn Fehniger

Idrottens hus i Helsingborg, Johan Iacobi

Gammal hus, kunskap att ta tillvara, Viveca Åkerman

Fritidshus i trä, Charles Hultkvist

Gamlevägen 7, om och tillbyggnad, Ewa Lachowicz

